

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

HISTORIA I SPOŁECZEŃSTWO

I PRZEDMIOTOWE ZASADY OCENIANIA

1. Uczniowie i ich rodzice (opiekuni prawni) zostają poinformowani na początku roku szkolnego o wymaganiach, kryteriach i sposobach oceniania uczniów. Uczniowie i rodzice (opiekuni prawni) są zobowiązani do zapoznania się ze wszystkimi szkolnymi dokumentami dostępnymi na stronie internetowej szkoły: www.wysocki.edu.pl znajdującymi się w zakładce: „*O nas*”, pod zakładką: „*Dokumentacja*”, w szczególności ze Statutem Szkoły, w tym paragrafami: / § 47 / § 48 / § 53 /.
2. Na lekcjach historii i społeczeństwa ocenianiu podlegają wszystkie wiadomości i umiejętności kluczowe takie jak:
 - a) określony zasób wiadomości na temat faktów, zasad, teorii i praktyk;
 - b) wykorzystanie posiadanych wiadomości podczas wykonywania zadań i rozwiązywania problemów;
 - c) myślenie przyczynowo – skutkowe i czasowo – przestrzenne, odróżnianie opinii od faktów, wnioskowanie, formułowanie argumentów do dyskusji, uzasadnianie własnego stanowiska, ocenianie,
 - d) praca w zespole;
 - e) wyszukiwanie, selekcjonowanie i krytyczna analiza informacji; f) rozpoznawanie własnych potrzeb edukacyjnych oraz uczenia się;
 - g) komunikowanie się.
3. Postępy w nauce i osiągnięcia uczniów oceniane są na podstawie:
 - a) **sprawdzianów;**

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

- b) **kartkówkek:** zapowiedzianych i niezapowiedzianych (z 1–3 ostatnich lekcji);
- c) **odpowiedzi ustnych;**
- d) **prac domowych** (w zależności od wartości merytorycznej pracy uczeń otrzymuje albo +, albo ocenę);
- e) **aktywności** – praca na lekcji;

Każdy uczeń może za pracę na lekcji otrzymać +. Otrzymana liczba plusów skutkuje otrzymaniem oceny zgodnie z tabelą:

liczba otrzymanych +	ocena
5 plusów	bardzo dobry
4 plusy	dobry
3 plusy i mniej	nie podlegają ocenie

- f) **projektów** – za udział w projekcie uczeń otrzymuje ocenę celującą lub bardzo dobrą w zależności od stopnia zaangażowania oraz wykonania przydzielonego zadania;
- g) **prezentacji multimedialnych** – za przygotowanie prezentacji uczeń otrzymuje ocenę w zależności od wartości merytorycznej, sposobu przedstawienia prezentacji i sprawności językowej;
- h) **udziału w konkursach i olimpiadach** - laureaci otrzymują ocenę celującą, natomiast uczniowie biorący udział ocenę bardzo dobrą lub dobrą w zależności od wartości merytorycznej pracy;
- i) **referatu, pracy z tekstem źródłowym, portfolio**

Uczeń w wyznaczonym przez nauczyciela terminie ma obowiązek oddania zleconych prac. Jeżeli nie wykona tych zadań, nauczyciel ma prawo rozliczyć ucznia na bieżąco.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

4. Uczeń ma prawo do poprawy ocen bieżących ze sprawdzianów i kartkówek - termin i formę ustala z nauczycielem danego przedmiotu.
5. Nieobecność na zapowiedzianym wcześniej sprawdzianie / kartkówce jest odnotowana w dzienniku symbolem „ nb” (nieobecność). W przypadku usprawiedliwionej nieobecności uczeń ma prawo otrzymać ocenę z materiału objętego sprawdzianem / kartkówką w formie i terminie ustalonym z nauczycielem (do 2 tygodni po powrocie ucznia do szkoły). W przypadku nieusprawiedliwionej nieobecności uczeń ma obowiązek pierwszego dnia po przyjeździe do szkoły zgłosić się do nauczyciela, który określa termin i formę zaliczenia materiału objętego sprawdzianem bądź kartkówką.
6. Uczeń, który otrzymał ze sprawdzianu ocenę negatywną, ma prawo do jej poprawy w terminie i formie uzgodnionej z nauczycielem. Ponowna ocena niedostateczna nie jest wpisywana do dziennika. Ocena poprawiona wpisywana jest z uwzględnieniem trybu „Popraw”.
7. Z uwagi na możliwość poprawy przez ucznia bieżących, częściowych ocen nie przewiduje się dodatkowej poprawy na koniec I i II semestru.
8. Uczeń, który nie uczestniczył w określonej formie sprawdzania osiągnięć z powodu nieobecności, może zostać zobowiązany do zaprezentowania wiadomości i umiejętności we wskazanej formie i terminie ustalonym przez nauczyciela.
9. Prace pisemne oceniane są według określonej skali punktowej z zastosowaniem poniższej interpretacji procentowej:

Progi procentowe	OCENA
0–39%	niedostateczny
40–59%	dopuszczający
60–74%	dostateczny
75–89%	dobry
90–97%	bardzo dobry
98–100%	celujący

10. Uczeń ma prawo być nieprzygotowany do lekcji jeden raz w semestrze w przypadku przedmiotu, z którego zajęcia odbywają się raz w tygodniu, dwa razy w ciągu semestru, w przypadku przedmiotów odbywających się dwa i więcej razy w tygodniu, co zostaje odnotowane przez nauczyciela w dzienniku elektronicznym.
11. Prawo do zgłoszenia nieprzygotowania nie przysługuje w ostatnim semestrze nauki w klasie programowo najwyższej.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

12. Uczeń ma prawo otrzymać do wglądu sprawdzone i ocenione sprawdziany, kartkówki, itp. podczas zajęć lekcyjnych, na których są omawiane i poprawiane oraz na godzinie dostępności. Rodzic ma prawo do wglądu ocenionych prac na zebraniu lub podczas godziny dostępności. Natomiast może wykonać zdjęcia własnych dłuższych prac pisemnych.
13. W przypadku, gdy uczeń jest nieklasyfikowany w I okresie, jest zobowiązany do wykazania się znajomością wiadomości i umiejętności z I semestru w czasie trwania II semestru, w formie pisemnej i/lub ustnej, w terminie wyznaczonym przez nauczyciela.
14. Ocena śródroczna i roczna jest wystawiona na podstawie stopnia opanowania wymagań edukacyjnych.
15. Uczniowi przysługuje prawo ubiegania się o wyższą niż przewidywana ocenę roczną z obowiązkowych i dodatkowych zajęć edukacyjnych, składając podanie, jeżeli:
 - a) frekwencja na zajęciach z danego przedmiotu nie jest niższa niż 80 proc. (z wyjątkiem długotrwałej choroby);
 - b) ma usprawiedliwione wszystkie nieobecności na zajęciach;
 - c) przystąpił do wymaganych przez nauczyciela form sprawdzania wiedzy, w tym obligatoryjnie do kartkówek i sprawdzianów;
 - d) uzyskał ze sprawdzianów i prac pisemnych oceny pozytywne, również w trybie poprawy ocen niedostatecznych;
 - e) skorzystał ze wszystkich oferowanych przez nauczyciela form poprawy, w tym – konsultacji indywidualnych.
16. Uczeń z opinią z poradni psychologiczno-pedagogicznej dotyczącą specyficznych trudności w uczeniu się pisze prace klasowe i kartkówki dostosowywane do konkretnych potrzeb psychofizycznych i edukacyjnych.
17. Każdy uczeń ma prawo do udziału w konsultacjach, z których harmonogramem nauczyciel zapoznaje swoje klasy we wrześniu.
18. Wszystkie sprawy sporne będą rozstrzygane zgodnie ze Statutem Zespołu Szkół im. Piotra Wysockiego oraz rozporządzeniami MEN.

II. OGÓLNE WYMAGANIA Z HISTORII I SPOŁECZEŃSTWA NA POSZCZEGÓLNE OCENY :

- 1) stopień celujący otrzymuje uczeń, który:

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

- a) posiada wiedzę i umiejętności obejmujące podstawę programową z przedmiotu w danej klasie, samodzielnie i twórczo rozwija własne uzdolnienia;
- b) biegle posługuje się zdobytymi wiadomościami w rozwiązywaniu problemów teoretycznych lub praktycznych z programu nauczania danej klasy, proponuje oryginalne rozwiązania;
- c) trafnie sytuuje i synchronizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- d) dostrzega związki i zależności między zjawiskami z różnych dziedzin życia (polityka, społeczeństwo, gospodarka, kultura);
- e) prezentuje problemy, procesy i zjawiska w szerokim kontekście;
- f) potrafi samodzielnie formułować wnioski, porównywać i oceniać postaci, zjawiska i wydarzenia;
- g) w sposób przemyślany i wskazujący na rozumienie problemu prezentuje i uzasadnia swoje stanowisko;
- h) potrafi odnieść się krytycznie do ocen i opinii innych ludzi;
- i) samodzielnie i w przemyślany sposób integruje wiedzę i umiejętności z różnych źródeł.

2) stopień bardzo dobry otrzymuje uczeń, który:

- a) opanował pełny zakres wiedzy i umiejętności określony w podstawie programowej przedmiotu w danej klasie;
- b) sprawnie posługuje się zdobytymi wiadomościami, rozwiązuje samodzielnie problemy teoretyczne ujęte programem nauczania, potrafi zastosować posiadaną wiedzę do rozwiązywania zadań i problemów w nowych sytuacjach;
- c) stosuje poprawny język i styl wypowiedzi, sprawnie posługuje się w wypowiedziach pisemnych i ustnych obowiązującą w danym przedmiocie terminologią. d) swobodnie lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
- e) w sposób pełny, rzetelny i wnikliwy analizuje i interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy oraz podejmuje próby samodzielnego oceniania i wnioskowania;
- f) umiejętnie stosuje argumentację i doszukuje się analogii w omawianiu wydarzeń, zjawisk i procesów;
- g) samodzielnie podejmuje działania zmierzające do poszerzenia i pogłębienia swojej wiedzy;
- h) sumiennie wywiązuje się ze stawianych przed nim zadań, także dodatkowych;
- i) pracując w zespole, konsekwentnie wykonuje polecenia i pełni funkcję lidera, przypominając innym członkom grupy o zadaniach do wykonania oraz wspierając ich wysiłki;
- j) wnosi pozytywny wkład w pracę zespołu poprzez przestrzeganie zasad współpracy i okazywanie szacunku kolegom i ich pomysłom.

3) stopień dobry otrzymuje uczeń, który:

- a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych programem nauczania w danej klasie, ale opanował je na poziomie przekraczającym wymagania zawarte w podstawach programowych (około 75 proc.);

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

- b) poprawnie stosuje wiadomości, rozwiązuje/wykonuje samodzielnie typowe zadania teoretyczne lub praktyczne, w sytuacjach nietypowych z pomocą nauczyciela;
 - c) w zasadzie poprawnie stosuje pojęcia i terminy historyczne oraz umiejscawia wydarzenia w czasie i przestrzeni;
 - d) w sposób powierzchowny dostrzega związki i zależności między faktami i wydarzeniami oraz dokonuje analizy i syntezy omawianych zjawisk i procesów;
 - e) potrafi logicznie, ale nie w pełni samodzielnie, formułować oceny i wnioski;
 - f) interpretuje wydarzenia, zjawiska i procesy historyczne w sposób odtwórczy;
 - g) stara się być aktywnym na zajęciach, podejmuje się stawianych przed nim zadań i poprawnie się z nich wywiązuje;
 - h) pracując w zespole, koncentruje się na wyznaczonych zadaniach, wykonuje je terminowo i z należytą starannością;
 - i) zwykle szanuje poglądy i zdanie innych i jest zdolny do kompromisu.
- 4) stopień dostateczny otrzymuje uczeń, który:
- a) opanował zakres materiału programowego ograniczony do treści podstawowych (w zakresie odtwarzania 50 proc.), rozumie tylko najważniejsze związki i powiązania logiczne między treściami;
 - b) rozwiązuje/wykonuje typowe zadania teoretyczne lub praktyczne o średnim stopniu trudności;
 - c) posiada przeciętny zasób słownictwa, język zbliżony do potocznego, mała kondensacja i klarowność wypowiedzi;
 - d) w ograniczonym zakresie i z błędami posługuje się faktografią i terminologią oraz lokalizuje wydarzenia w czasie i przestrzeni;
 - e) dostrzega zasadnicze zależności przyczynowo–skutkowe;
 - f) w niewielkim zakresie i w pełni poprawnie wnioskuje i ocenia wydarzenia, zjawiska i procesy;
 - g) w zespole, stara się wykonać polecenia na czas, ale czyni to powierzchownie i niestarannie;
 - h) wykazuje aktywność pod wpływem perswazji innych członków grupy.
- 5) stopień dopuszczający otrzymuje uczeń, który:
- a) ma niepełną wiedzę i umiejętności określone w podstawie programowej, posiada konieczne, niezbędne do kontynuowania nauki na dalszych etapach kształcenia wiadomości i umiejętności, luźno zestawione bez rozumienia związków i uogólnień;
 - b) słabo rozumie treści programowe, podstawowe wiadomości i procedury odtwarza mechanicznie, brak umiejętności wyjaśniania zjawisk, przy pomocy nauczyciela podejmuje próby analizy podstawowych problemów naukowych, posiada nieporadny styl wypowiedzi, ubogie słownictwo, liczne błędy, trudności w formułowaniu myśli;
 - c) mimo wyraźnych braków w wiedzy potrafi przy pomocy nauczyciela odtworzyć wiadomości konieczne, istotne dla dalszego kształcenia;

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

d) wykazuje się niewielką znajomością faktografii i terminologii oraz w bardzo ograniczonym zakresie i z licznymi błędami lokalizuje fakty w czasie i przestrzeni;

e) z pomocą nauczyciela formułuje powierzchowne wnioski i oceny;

f) pracując w zespole, wykonuje tylko część powierzonych mu zadań;

g) niechętnie angażuje się w pracę grupy, odrywając się od powierzonych zadań i nie przestrzegając zasad współpracy.

6) stopień niedostateczny otrzymuje uczeń, który:

a) nie opanował wiadomości i umiejętności określonych podstawami programowymi, a braki w opanowaniu podstawowej faktografii i terminologii uniemożliwiają dalsze zdobywanie wiedzy;

b) nie jest w stanie rozwiązać/wykonać zadań o niewielkim elementarnym stopniu trudności;

c) nie skorzystał z pomocy szkoły, nie wykorzystał szans uzupełnienia wiedzy i umiejętności;

d) nie potrafi umiejscowić wydarzeń w czasie i przestrzeni oraz wskazać związków między omawianymi faktami i wydarzeniami;

e) nie podejmuje prób wnioskowania i oceniania lub czyni to nieumiejętnie i z poważnymi błędami;

f) nie potrafi pracować w zespole, przeszkadza tym, którzy starają się pracować, nie wykonuje zadanej pracy, nie stara się o potrzebne materiały;

g) nie angażuje się w działania grupy nawet przy pomocy jej członków

VI. Szczegółowe wymagania na poszczególne oceny z historii i społeczeństwa. dla uczniów korzystających z podręcznika Poznać przeszłość, Wojna i wojskowość, Europa i świat, Kobieta, mężczyzna, rodzina, wyd. Nowa Era - klasy czwarte

WOJNA I WOJSKOWOŚĆ

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Od falangi do legionu						
1. Wojny w starożytnej Grecji	1. Konflikty w antycznej Grecji 2. Jak były	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: hoplita, falanga	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Związek Hellenów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu Nieśmiertelni	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu szyk skośny – omawia rolę	Uczeń: – ocenia na wybranych przykładach

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>zorganizowane armie greckie? 3. Zmagania Greków z Persami 4. Wojna peloponeska</p>	<p>– omawia rolę postaci: Miltiadesa, Temistoklesa, Leonidasa – zna daty bitew: pod Maratonem (490 r. p.n.e.), w wąwozie Termopile (480 r. p.n.e.), pod Salaminą (480 r. p.n.e.) – przedstawia obowiązujące w świecie greckim zasady postępowania w trakcie wojen.</p>	<p>– omawia rolę postaci: Dariusza I Wielkiego, Kserksesa – zna daty: powstania jońskiego (499–494 r. p.n.e.), bitwy pod Platejami (479 r. p.n.e.), utworzenia Związku Morskiego (478 r. p.n.e.), wojny peloponeskiej (431–404 r. p.n.e.) – przedstawia tradycje militarne <i>polis</i> spartańskiej – omawia organizację armii greckiej – prezentuje przyczyny wojen grecko-perskich i opisuje ich przebieg – wymienia czynniki decydujące o potędze militarnej Sparty i Aten – podaje zalety i</p>	<p>– omawia rolę postaci Cyrusa II Wielkiego – zna daty: wyprawy wojsk Dariusza I Wielkiego na Grecję (492 r. p.n.e.), wyprawy armii Kserksesa (480 r. p.n.e.), bitwy pod Mykale (479 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie zasięg imperium perskiego, obszary objęte powstaniem jońskim i miejsca bitew stoczonych w trakcie wojen grecko-perskich – opisuje sposób wykorzystywania falangi podczas walki – omawia przebieg bitew: pod Maratonem i Termopilami – opisuje przebieg</p>	<p>postaci Epaminondasa – zna daty: bitwy u ujścia Ajgospotamoj (405 r. p.n.e.), oblężenia Aten (404 r. p.n.e.), bitwy pod Leuktrami (371 r. p.n.e.) – opisuje przebieg bitwy pod Platejami – wyjaśnia okoliczności i skutki hegemonii Aten po wojnach z Persją – przedstawia okoliczności upadku hegemonii Sparty w świecie greckim – tłumaczy, na czym polegała przewaga szyku skośnego nad tradycyjnym ustawieniem falangi.</p>	<p>strategiczne aspekty starożytnych bitew.</p>
--	---	--	--	---	--	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			wady wykorzystywania falangi.	wojny peloponeskiej – tłumaczy, czym była „wyprawa dziesięciu tysięcy”.		
2. Imperium Aleksandra Wielkiego	1. Podporządkowanie Grecji 2. Podboje Aleksandra Wielkiego 3. Strategia władcy wobec podbitych obszarów 4. Rozpad imperium Aleksandra	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu kultura hellenistyczna – omawia rolę postaci Aleksandra III Wielkiego – zna daty bitew: nad Granikiem (334 r. p.n.e.), pod Issos (333 r. p.n.e.), pod Gaugamelą (331 r. p.n.e.) – wymienia przyczyny sukcesów Aleksandra Wielkiego podczas podboju Persji.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu diadochowie – omawia rolę postaci: Filipa II Macedońskiego, Dariusza III – zna daty: bitwy pod Cheroneją (338 r. p.n.e.), podboju imperium perskiego przez Aleksandra Wielkiego (334–331 r. p.n.e.), śmierci Aleksandra (323 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie miejsca największych bitew wojsk Aleksandra z Persami – prezentuje okoliczności	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: hetajrowie, falanga macedońska – zna daty: zdobywania przez Filipa II Macedońskiego hegemonii w Grecji (359–336 r. p.n.e.), podboju wschodnich prowincji Persji przez Aleksandra Wielkiego (330–327 r. p.n.e.), wyprawy wojsk Aleksandra Wielkiego do Indii (327–325 r. p.n.e.), wojen diadochów (321–281 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie miejsca największych bitew	Uczeń: – omawia rolę postaci: Kassandra, Lizymacha, Ptolemeusza I Sotera, Antygona I Jednookiego, Seleukosa I Nikatora – opisuje przebieg i skutki bitwy pod Cheroneją, ocenia jej znaczenie – przedstawia i ocenia sposób stłumienia przez Aleksandra buntu Greków – charakteryzuje i ocenia politykę Aleksandra Wielkiego wobec podbitych ludów.	Uczeń: – ocenia postawę Aleksandra Wielkiego w bitwie nad Granikiem – porównuje i ocenia postawy Aleksandra Wielkiego oraz Dariusza III w bitwach: pod Issos i Gaugamelą – porównuje taktyki: Aleksandra Wielkiego w bitwie pod Gaugamelą oraz Epaminondasa w starciu pod Leuktrami.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<p>sięgnięcia po hegemonię w świecie greckim przez Macedonię – omawia przebieg wyprawy armii Aleksandra Wielkiego przeciwko Persom.</p>	<p>wojsk Aleksandra z Persami – tłumaczy, co decydowało o zwycięstwach sił macedońskich w starciach z innymi armiami – omawia przebieg bitwy pod Issos – opisuje przebieg i skutki bitwy pod Gaugamelą – przedstawia losy imperium macedońskiego po śmierci Aleksandra Wielkiego.</p>		
<p>3. Ekspansja Rzymu w czasach republiki</p>	<p>1. Jak doszło do podboju Italii? 2. I wojna punicka 3. II i III wojna punicka 4. Dalsza ekspansja rzymska i jej</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu legion – omawia rolę postaci Hannibala Barkasa – zna daty: I wojny punickiej (264–241 r. p.n.e.), II wojny punickiej (218–201 r.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ekwici, manipuł – omawia rolę postaci Gajusza Mariusza – zna daty: zakończenia podboju Italii przez</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu abordaż – omawia rolę postaci: Pyrrusa, Scypiona Afrykańskiego Starszego – zna daty: zdobycia Tarentu (272 r.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>velites</i>, <i>hastati</i>, <i>triarii</i>, szyk „żółw”, szyk manipularny – zna daty: sojuszu Rzymu z miastami latyńskimi (493 r. p.n.e.), najazdu</p>	<p>Uczeń: – omawia i ocenia zastosowanie w praktyce zasad: <i>Divide et impera</i>; <i>Si vis pacem, para bellum</i> – ocenia wpływ różnych formacji zbrojnych na</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	skutki	p.n.e.), III wojny punickiej (149–146 r. p.n.e.) – prezentuje przyczyny i skutki rywalizacji rzymsko-kartagińskiej.	Rzymian (264 r. p.n.e.), bitwy pod Kannami (216 r. p.n.e.), bitwy pod Zamą (202 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie tereny zdobyte przez Rzymian w wyniku wojen punickich – opisuje organizację armii rzymskiej – porównuje uzbrojenie legionisty rzymskiego i hoplity greckiego – tłumaczy, dlaczego Rzymianie zyskali przewagę nad Kartagińczykami podczas walk na morzu – prezentuje najważniejsze etapy rzymskiej ekspansji terytorialnej w okresie republiki – przedstawia przyczyny i skutki	p.n.e.), bitwy pod Mylae (260 r. p.n.e.), bitwy koło przylądka Eknomos (256 r. p.n.e.), bitwy nad Trebnią (218 r. p.n.e.), bitwy nad Jeziorem Trazymeńskim (217 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie etapy ekspansji terytorialnej Rzymu – omawia przyczyny i przebieg ekspansji terytorialnej Rzymu na Półwyspie Apenińskim oraz etapy podboju Italii przez Rzymian – przedstawia okoliczności powstania floty rzymskiej i sposoby jej walki – opisuje przebieg i skutki wojen punickich	Galów na Rzym (390 r. p.n.e.), zdobycia przez Rzymian Nowej Kartaginy w Hiszpanii (209 r. p.n.e.) – wskazuje na mapie szlak wojsk kartagińskich podczas II wojny punickiej – tłumaczy zależność między pozycją społeczną i majątkową obywateli rzymskich a rodzajem ich służby w armii – omawia rodzaje szyków w armii rzymskiej – wyjaśnia znaczenie rzymskich zasad: <i>Divide et impera; Si vis pacem, para bellum.</i>	przebieg bitew na przykładzie starcia pod Kannami.
--	--------	--	---	---	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			reform wojskowych wprowadzonych przez Gajusza Mariusza – omawia zmiany zachodzące w armii rzymskiej w okresie republiki.	– prezentuje przebieg bitwy pod Kannami i zastosowaną w jej trakcie strategię Kartagińczyków – przybliża przebieg bitwy pod Zamą i zastosowaną w jej trakcie strategię Rzymian.		
4. Juliusz Cezar i Imperium Rzymskie	1. Kryzys republiki i podbój Galii 2. Wojny domowe u schyłku republiki 3. Idea <i>pax Romana</i> i jej znaczenie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu gladiator – omawia rolę postaci: Juliusza Cezara, Spartakusa, Oktawiana Augusta – zna daty: zawiązania I triumwiratu (60 r. p.n.e.), powstania Spartakusa (73–71 r. p.n.e.), zawiązania II triumwiratu (43 r. p.n.e.), bitwy pod Akcjum (31 r. p.n.e.) – przedstawia rolę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: triumwirat, „pokój rzymski” (<i>pax Romana</i>), limes – omawia rolę postaci: Gnejusza Pompejusza, Marka Antoniusza – zna daty: wojny galijskiej (58–51 r. p.n.e.), wojny Cezara z Pompejuszem (49–45 r. p.n.e.), bitwy pod Farsalos (48 r. p.n.e.), zabójstwa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu liktor – omawia rolę postaci: Lucjusza Kornelisza Sulli, Marka Krassusa, Wercyngetoryksa, Kleopatry VII, Lepidusa, Marka Aureliusza, Trajana, Hadriana – zna daty: dyktatury Sulli (82–79 r. p.n.e.), powstania Wercyngetoryksa (53–52 r. p.n.e.),	Uczeń: – zna daty: ostatecznego podboju Galii przez wojska Cezara (51 r. p.n.e.), wkroczenia armii Cezara do Italii (49 r. p.n.e.), bitwy pod Dyrrachium (48 r. p.n.e.) – omawia strategię Juliusza Cezara wykorzystaną w trakcie oblężenia Alezji – wyjaśnia wpływ zmian	Uczeń: – ocenia polityczne oraz militarne skutki rywalizacji wybitnych wodzów na przykładzie Juliusza Cezara i Gnejusza Pompejusza – ocenia strategię bitewną Juliusza Cezara na wybranych przykładach.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		<p>gladiatorów w starożytnym Rzymie – omawia okoliczności przejęcia władzy w Rzymie przez Juliusza Cezara – tłumaczy, dlaczego wojska Juliusza Cezara odnosiły zwycięstwa w starciach z mającymi nad nimi przewagę liczebną siłami przeciwników.</p>	<p>Cezara (44 r. p.n.e.), ogłoszenia „pokoju rzymskiego” (27 r. p.n.e.) – przedstawia przebieg i skutki wojny galijskiej – wyjaśnia, jakie korzyści i straty przynosiła surowa dyscyplina wprowadzona w legionach rzymskich – tłumaczy, na czym polegała idea <i>pax Romana</i>, wymienia skutki jej wprowadzenia w Imperium Rzymskim.</p>	<p>bitwy pod Alezją (52 r. p.n.e.), bitwy pod Filippi (42 r. p.n.e.), wojny Oktawiana z Markiem Antoniuszem (32–31 r. p.n.e.) – tłumaczy, w jakich okolicznościach Lucjusz Korneliusz Sulla wprowadził w Rzymie dyktaturę – omawia przebieg wojny między Juliuszem Cezarem a Pompejuszem – przedstawia taktykę wykorzystaną przez Juliusza Cezara w trakcie bitwy pod Farsalos – prezentuje zmiany, które wprowadzono w armii rzymskiej w I i II w. n.e. – wyjaśnia rolę rzymskiego limesu w</p>	<p>wprowadzonych w armii rzymskiej w I i II w. n.e. na życie społeczne w państwie.</p>	
--	--	--	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

				podziale starożytnego świata na „cywilizowany” i „barbarzyński”.		
II. Czasy rycerskie						
1. Od drużyny książęcej do rycerstwa	1. Europa Zachodnia na początku średniowiecza 2. Armia Franków 3. Drużyny książęce w Polsce 4. Początki rycerstwa w Europie Zachodniej i Polsce	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rycerstwo, drużyna – omawia rolę postaci: Mieszka I, Karola Wielkiego – zna datę bitwy pod Cedynią (972 r.) – przedstawia organizację wojsk w państwie piastowskim.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: pancerni, pospolite ruszenie – omawia rolę postaci Karola Młota – zna datę bitwy pod Poitiers (732 r.) – przedstawia znaczenie bitwy pod Poitiers – opisuje zmiany wprowadzone w armii frankijskiej w czasach panowania Karola Wielkiego – prezentuje rolę, organizację i sposób finansowania drużyny Mieszka I – omawia przebieg i znaczenie bitwy pod Cedynią	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: tarczownicy, legendy arturiańskie – przedstawia przyczyny i przejawy upadku znaczenia armii rzymskiej – omawia sytuację militarną w Europie Zachodniej na początku średniowiecza – prezentuje organizację i sposób walki armii Franków – opisuje relacje między władcami piastowskimi a drużynnikami – wymienia wady i zalety rezygnacji	Uczeń: – opisuje proces rezygnacji z drużyny książęcej na ziemiach polskich w średniowieczu – podaje przykłady wpływu symboliki przekazów arturiańskich na średniowieczne legendy polskie – przedstawia związek pomiędzy wprowadzeniem systemu lennego a zmianami w organizacji średniowiecznych armii.	Uczeń: – ocenia walory militarne drużyny książęcej w państwie piastowskim.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			– tłumaczy, dlaczego władcy zrezygnowali ze stałych drużyn i nadawali ziemię w zamian za służbę wojskową.	władców ze stałych drużyn na rzecz nadawania ziemi w zamian za służbę wojskową – omawia proces kształtowania się rycerstwa i znaczenie tego nowego stanu w monarchii polskiej – przytacza legendy arturiańskie.		
2. Etos rycerski	1. Kształtowanie się rycerstwa 2. Wyprawy krzyżowe i zakony rycerskie 3. Herby i turnieje 4. Rycerstwo w kulturze	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: herb, turniej, kultura rycerska – zna daty: I wyprawy krzyżowej (1096–1099 r.), IV wyprawy krzyżowej (1202–1204 r.), zdobycia Akki przez wojska tureckie (1291 r.) – wyszczególnia elementy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: etos rycerski, zakon rycerski – omawia rolę postaci Urbana II – zna daty: zdobycia Jerozolimy i utworzenia Królestwa Jerozolimskiego (1099 r.), utworzenia zakonu krzyżackiego (1191 r.), upadku	Uczeń: – omawia rolę postaci: Gotfryda z Bouillon, Saladyna – zna daty: wezwania chrześcijan przez Urbana II do rozpoczęcia krucjat (1095 r.), II wyprawy krzyżowej (1147–1149 r.), III wyprawy krzyżowej (1189–1192 r.), V wyprawy krzyżowej (1217–	Uczeń: – omawia rolę postaci: Konrada III, Ludwika VII, Fryderyka Barbarossy, Filipa II Augusta, Ryszarda Lwie Serce, Baldwina I, Fryderyka II Hohenstaufa, Ludwika IX Świętego – przedstawia i ocenia znaczenie wypraw krzyżowych	Uczeń: – ocenia wpływ wypraw krzyżowych na kształtowanie się rycerstwa europejskiego – omawia i ocenia wpływ średniowiecznego etosu rycerskiego na obyczajowość i kulturę w następnych epokach.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		<p>obyczajowości rycerskiej – wymienia cnoty rycerskie.</p>	<p>cesarstwa łańckiego (1261 r.) – wymienia cechy charakterystyczne etosu rycerskiego – analizuje elementy obyczajowości rycerskiej w średniowieczu – tłumaczy, jaką rolę odgrywały w średniowieczu zamki rycerskie.</p>	<p>1221 r.), VI wyprawy krzyżowej (1248–1254 r.), VII wyprawy krzyżowej (1270 r.) – przedstawia proces kształtowania się rycerstwa – podaje przykłady nieprzestrzegania etosu rycerskiego w średniowieczu – prezentuje etapy i skutki wypraw krzyżowych – analizuje zmiany uzbrojenia rycerstwa w średniowieczu.</p>	<p>dla Europy – porównuje turniejowe i bitewne wyposażenie rycerzy.</p>	
<p>3. Wojny sprawiedliwe i niesprawiedliwe</p>	<p>1. Początki polskiego rycerstwa 2. Konflikt z zakonem krzyżackim 3. Sobór w Konstancji 4. Klęska zakonu</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci Konrada Mazowieckiego – zna daty: sprowadzenia Krzyżaków do Polski (1226 r.), wielkiej wojny z zakonem krzyżackim (1409–</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna sprawiedliwa, wojna niesprawiedliwa – omawia rolę postaci: Władysława Łokietka, Kazimierza Wielkiego, Władysława Jagiełły,</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci: Zawiszy Czarnego z Garbowa, Pawła Włodkowica – zna daty: soboru w Konstancji (1414–1418 r.), powstania antykrzyżackiego w</p>	<p>Uczeń: – zna datę utworzenia Związku Pruskiego (1440 r.) – wyjaśnia znaczenie poglądów religijnych i politycznych dla definiowania wojen: sprawiedliwych i</p>	<p>Uczeń: – ocenia poglądy Pawła Włodkowica na temat przyczyn i sposobu prowadzenia wojen – ocenia znaczenie dla sporu polsko-krzyżackiego:</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	krzyżackiego	1411 r.), bitwy pod Grunwaldem (15 lipca 1410 r.), wojny trzynastoletniej (1454–1466 r.), hołdu pruskiego (1525 r.) – opisuje okoliczności sprowadzenia Krzyżaków do Polski.	Kazimierza Jagiellończyka, Zygmunta I Starego, Albrechta Hohenzollerna – zna daty: zajęcia Pomorza Gdańskiego przez Krzyżaków (1308–1309 r.), bitwy pod Płowcami (1331 r.), pokoju w Kaliszu (1343 r.), I pokoju toruńskiego (1411 r.), II pokoju toruńskiego (1466 r.) – prezentuje przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-krzyżackich toczonych w czasach panowania ostatnich Piastów – przedstawia przebieg i skutki wielkiej wojny z zakonem krzyżackim – podaje	Prusach (1454 r.), bitwy pod Chojnicami (1454 r.), ostatniej wojny z Krzyżakami (1519–1521 r.) – wskazuje na mapie kierunki działań wojsk polsko-litewskich i krzyżackich w czasie wielkiej wojny z zakonem oraz zmiany terytorialne będące następstwami zawarcia I pokoju toruńskiego – przedstawia proces kształtowania się średniowiecznego rycerstwa polskiego – opisuje przebieg bitwy pod Grunwaldem – przybliży postawy posłów polskich w	niesprawiedliwych w średniowieczu – ocenia, czy wojna może być sprawiedliwa, i uzasadnia swoją opinię.	bitwy pod Płowcami, bitwy pod Grunwaldem, wystąpienia Pawła Włodkowica na soborze w Konstancji.
--	--------------	---	---	--	---	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			okoliczności sekularyzacji zakonu krzyżackiego.	trakcie soboru w Konstancji – prezentuje przyczyny, przebieg i skutki wojny trzynastoletniej.		
4. Koniec epoki rycerstwa	1. Wojna stuletnia 2. Zmierzch rycerstwa 3. Początki broni palnej	Uczeń: – zna daty: wojny stuletniej (1337–1453 r.), zdobycia Konstantynopola przez Turków (1453 r.) – omawia przyczyny i skutki wojny stuletniej.	Uczeń: – omawia rolę postaci: Joanny d’Arc, Jana Husa – zna daty bitew: pod Crécy (1346 r.), pod Azincourt (1415 r.) – wyjaśnia, dlaczego bitwy: pod Crécy i Azincourt oznaczały koniec epoki rycerstwa – przedstawia wpływ Joanny d’Arc na przebieg wojny stuletniej – wskazuje okoliczności wprowadzenia broni palnej – prezentuje zmiany	Uczeń: – omawia rolę postaci: Filipa VI, Edwarda III, Karola VII, Zygmunta Luksemburskiego, Jana Žižki – zna daty: spalenia Joanny d’Arc na stosie (1431 r.), utworzenia Konfederacji Szwajcarskiej (1291 r.), bitwy pod Lipanami (1434 r.) – charakteryzuje technikę wojenną stosowaną przez wojska husyckie – wyjaśnia, jakie znaczenie miało wykorzystywanie	Uczeń: – omawia rolę postaci Arnolda von Winkelrieda – zna daty: bitwy pod Morgarten (1315 r.), bitwy pod Dornbach (1499 r.), odsieczy Pragi przez wojska Jana Žižki (1420 r.) – przedstawia przebieg wojen Szwajcarów o zachowanie suwerenności i wpływ tych konfliktów na sposób prowadzenia działań wojennych w nowożytnej Europie	Uczeń: – ocenia militarne skutki zastosowania broni palnej.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			organizacji armii europejskich w XV w.	przez husytów wozów bojowych – przedstawia sposoby zastosowania broni palnej podczas prowadzenia działań wojennych w XV w.	– wyjaśnia, na czym polega symbolika postaci Winkelrieda.	
III. Wojny religijne i dynastyczne						
1. Wojny religijne w XVI wieku	1. Reformacja i początki konfliktów religijnych 2. Wojny włoskie 3. Konflikty religijne we Francji 4. Klęska Wielkiej Armady	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu wojna religijna – omawia rolę postaci Marcina Lutra – zna daty: wystąpienia Marcina Lutra (1517 r.), pokoju w Augsburgu (1555 r.), tzw. nocy św. Bartłomieja (1572 r.), wydania <i>Edyktu nantejskiego</i> (1598 r.) – podaje przyczyny i skutki konfliktów religijnych w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: tzw. noc św. Bartłomieja, Wielka Armada – omawia rolę postaci: Thomasa Münzera, Katarzyny Medycejskiej, Henryka de Burbon, Elżbiety I – zna daty: powstania chłopskiego w Niemczech (1524–1525 r.), bitwy pod Frankenhausen (1525 r.), klęski Wielkiej Armady	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Związek Szmalkaldzki, <i>Sacco di Roma</i> – omawia rolę postaci: Karola V, Karola VIII, Ludwika XII, Franciszka I, Francisza Drake’a – zna daty: sejm w Spirze (1529 r.), utworzenia Związku Szmalkaldzkiego (1531 r.), bitwy pod Pawią (1525 r.), <i>Sacco di Roma</i> (1527 r.), tzw. wojny trzech Henryków (1574–	Uczeń: – zna daty: wojen szmalkaldzkich (1546–1552 r.), wyprawy wojsk Karola VIII do Włoch (1494 r.), wyprawy sił Ludwika XII do Włoch (1499 r.), bitwy pod Marignano (1515 r.), pokoju w Cateau-Cambresis (1559 r.), wydania edyktu tolerancyjnego w Saint-Germain-en-Laye (1562 r.), wojny między hugenotami a	Uczeń: – ocenia, czy postanowienia <i>Edyktu nantejskiego</i> mogły stanowić podstawę pokojowego współistnienia protestantów i katolików – ocenia, czy reformacja musiała oznaczać wciągnięcie państw europejskich w konflikty o podłożu religijnym.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		Europie.	(1588 r.) – tłumaczy, w jaki sposób reformacja wpłynęła na radykalizację nastrojów społecznych w Niemczech – prezentuje przyczyny, przebieg i skutki wojny chłopskiej w Niemczech – wskazuje wady i zalety prowadzenia działań wojennych z pomocą wojsk zaciężnych.	1589 r.) – przedstawia przebieg i skutki wojen religijnych w Niemczech – tłumaczy, jaką rolę odegrało użycie broni palnej w trakcie bitwy pod Pawią – podaje skutki polityczne <i>Sacco di Roma</i> – wymienia przyczyny sukcesów i klęsk armii francuskiej w czasie wojen włoskich – prezentuje przyczyny, przebieg i skutki rywalizacji angielsko-hiszpańskiej.	katolikami we Francji (1562–1594 r.), pokoju w Saint-Germain-en-Laye (1570 r.) – prezentuje przyczyny, przebieg i skutki wojen włoskich – omawia wpływ wojen włoskich na sposób prowadzenia konfliktów zbrojnych w epoce nowożytnej – opisuje przyczyny, przebieg i skutki wojen religijnych we Francji.	
2. Europa w XVII wieku	1. Konflikt w Niderlandach 2. Wybuch wojny trzydziestoletn	Uczeń: – zna daty wojny trzydziestoletniej (1618–1648 r.) – wymienia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: tzw. defenestracja praska, Armia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu tzw. pacyfikacja gandawska	Uczeń: – omawia rolę postaci: Filipa II, Gábor Bethlena – zna daty: unii w	Uczeń: – ocenia polityczne i społeczne skutki wojny trzydziestoletniej.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>iej 3. Wojna w Rzeszy 4. Zakończenie wojny trzydziestoletniej 5. Jak walczone w XVII wieku 6. Wzrost potęgi Francji</p>	<p>przyczyny i skutki wojny trzydziestoletniej.</p>	<p>Nowego Wzoru – omawia rolę postaci: Gustawa II Adolfa, Olivera Cromwella, Armanda Jeana du Plessis de Richelieu, Ludwika XIV – zna daty: tzw. II defenestracji praskiej (1618 r.), bitwy pod Białą Górą (1620 r.), bitwy pod Lützen (1632 r.), pokoju westfalskiego (1648 r.) – wskazuje na mapie obszary krajów zaangażowanych w wojnę trzydziestoletnią – przedstawia sposoby prowadzenia walk w XVII w. – wymienia nazwy formacji zbrojnych walczących w XVII w.</p>	<p>– omawia rolę postaci: Wilhelma Orańskiego, Fryderyka V, Ferdynanda Habsburga, Chrystiana IV, Albrechta von Wallensteina – zna daty: wybuchu antyhiszpańskiego powstania w Niderlandach (1566 r.), zawarcia tzw. pacyfikacji gandawskiej (1576 r.), wkroczenia wojsk duńskich do Rzeszy (1625 r.), bitwy pod Rocroi (1643 r.), odwołania <i>Edyktu nantejskiego</i> (1685 r.) – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki konfliktu w Niderlandach</p>	<p>Arras (1579 r.), najazdu wojsk Gábor Bethlena na Wiedeń (1619 r.), oblężenia Magdeburga (1631 r.), bitwy pod Nördlingen (1634 r.), upadku La Rochelle (1628 r.) – wyjaśnia, na czym polegała przewaga żołnierzy Armii Nowego Wzoru nad innymi wojskami zaciężnymi – tłumaczy, dlaczego wojna trzydziestoletnia trwała tak długo i czemu angażowali się w nią władcy kolejnych państw sąsiadujących z Rzeszą.</p>	
--	--	---	--	--	---	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<ul style="list-style-type: none"> – prezentuje znaczenie fortyfikacji dla prowadzenia działań wojennych w XVII w. 	<ul style="list-style-type: none"> – wymienia i charakteryzuje okresy wojny trzydziestoletniej – tłumaczy, dlaczego zwycięstwo Szwedów pod Lützen można określić jako pyrrusowe – omawia przyczyny i skutki odwołania <i>Edyktu nantejskiego</i> we Francji – określa wady i zalety sposobów zaopatrywania wojsk w XVII w. 		
<p>3. Armia polska za pierwszych królów elekcyjnych</p>	<p>1. Armia polsko-litewska w XVI wieku</p> <p>2. Wojny o Inflanty</p> <p>3. Wojny ze Szwedami</p> <p>4. Wojny z Rosją i Turcją</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu husaria – omawia rolę postaci: Jana Karola Chodkiewicza, Stanisława Żółkiewskiego – zna daty bitew: pod Kircholmem 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: wojsko kwarciane, piechota wybraniecka – omawia rolę postaci Stefana Batorego – zna daty: wojny z Moskwą o Inflanty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminów: obrona potoczna, rota, lisowczycy, koncerz – omawia rolę postaci Aleksandra Lisowskiego – zna daty: utworzenia piechoty 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – zna datę przyłączenia Estonii do Rzeczypospolitej (1600 r.) – wskazuje podobieństwa i różnice pomiędzy wojskami kozackimi a lisowczykami 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia działalność i skuteczność lisowczyków jako wojska najemnego – ocenia wartość bojową husarii – ocenia skuteczność

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>na początku XVII wieku</p>	<p>(1605 r.), pod Kłuszynem (1610 r.), pod Cecorą (1620 r.), pod Chocimiem (1621 r.) – wymienia cechy charakterystyczne armii polsko-litewskiej w XVI w.</p>	<p>(1577–1582 r.), rozejmu w Jamie Zapolskim (1582 r.), wojny z Rosją (1609–1619 r.), rozejmu w Dywilinie (1619 r.) – wskazuje na mapie tereny, których przynależność budziła spory pomiędzy Rzeczpospolitą a Szwecją – określa cechy charakterystyczne armii polsko-litewskiej w XVI w. – przedstawia reformy wojskowe wprowadzone przez Stefana Batorego – omawia strategię Jana Karola Chodkiewicza wykorzystaną w trakcie bitwy pod Kircholmem – analizuje strategię</p>	<p>wybranieckiej (1578 r.), wyprawy połockiej (1579 r.), wyprawy na Wielkie Łuki (1580 r.), wyprawy pskowskiej (1581–1582 r.), inwazji wojsk szwedzkich na Inflanty (1604 r.), wyprawy sił Dymitra Samozwańca na Moskwę (1604 r.), zdobycia Smoleńska (1611 r.) – wskazuje na mapie kierunki wypraw wojsk Stefana Batorego – omawia przyczyny, przebieg i skutki wojny o Inflanty toczonej w czasach panowania Stefana Batorego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojen polsko-</p>	<p>– określa skuteczność armii polsko-litewskiej w XVI w. – ocenia, czy śmierć Jana Karola Chodkiewicza w trakcie walk pod Chocimiem miała wpływ na postawy żołnierzy polskich.</p>	<p>wybitnych wodzów podczas wielkich bitew z pierwszej połowy XVII w.</p>
--	-------------------------------	--	--	--	---	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			Stanisława Żółkiewskiego wykorzystaną w trakcie bitwy pod Kłuszynem – prezentuje uzbrojenie i sposób walki husarii.	szwedzkich, polsko-rosyjskich oraz polsko-tureckich, które toczono na przełomie XVI i XVII w.		
4. Od potęgi do kryzysu Rzeczypospolitej	1. W walce z Gustawem Adolfem 2. Kozacy 3. Reformy armii polskiej w drugiej połowie XVII wieku 4. Potop szwedzki 5. Schyłek polskiej potęgi militarnej	Uczeń: – omawia rolę postaci: Bohdana Chmielnickiego, Władysława IV, Jana Kazimierza, Jana III Sobieskiego – zna daty: bitwy pod Oliwą (1627 r.), bitwy pod Trzcianą (1629 r.), wybuchu powstania Chmielnickiego (1648 r.), bitwy pod Chocimiem (1673 r.), bitwy pod Wiedniem (1683 r.) – wymienia przyczyny sukcesów i porażek Szwedów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rejestr kozacki – omawia rolę postaci: Gustawa II Adolfa, Karola X Gustawa, Stefana Czarnieckiego, Michała Korybuta Wiśniowieckiego – zna daty: zajęcia Pomorza Gdańskiego przez Szwedów (1626–1629 r.), rozejmu w Starym Targu (1629 r.), bitwy nad Żółtymi Wodami (1648 r.), bitwy pod	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: autorament, wojsko komputowe – omawia rolę postaci: Jeremiego Wiśniowieckiego, Janusza Radziwiłła, Fryderyka Wilhelma, Jerzego II Rakoczego – zna daty: wojny polsko-szwedzkiej (1621–1622 r.), oblężenia Zbaraża (1649 r.), bitwy pod Batohem (1652 r.), konfederacji tyszowieckiej (1655 r.), bitwy pod	Uczeń: – omawia rolę postaci Arendta Dickmanna – zna daty: utworzenia rejestru kozackiego (1572 r.), bitwy pod Walmoją (1626 r.), kapitulacji wojsk polskich pod Ujściem i w Kiejdanach (1655 r.), oblężenia Koldyngi (1658 r.) – przedstawia wpływ sytuacji finansowej Rzeczypospolitej na wyniki zmagañ jej armii.	Uczeń: – ocenia, czy Rzeczpospolita w XVII w. potrzebowała silnej i dużej floty – ocenia, czy decyzja Jana III Sobieskiego dotycząca zaangażowania się w działania wojenne przeciwko Turcji i rozpoczęcia odsieczy wiedeńskiej była słuszna.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		<p>w wojnach z Rzeczpospolitą.</p>	<p>Korsuniem (1648 r.), bitwy pod Beresteczkiem (1651 r.), ugody w Perejasławiu (1654 r.), oblężenia Jasnej Góry (1655 r.), bitwy pod Warką (1656 r.), pokoju w Oliwie (1660 r.), pokoju w Andruszowie (1667 r.), traktatu w Buczaczu (1672 r.), pokoju w Karłowicach (1699 r.)</p> <p>– tłumaczy, co było podstawą siły bojowej Kozaków i jak wykorzystywali ją oni w praktyce</p> <p>– omawia reformy wprowadzone w armii polskiej w drugiej połowie XVII w.</p>	<p>Warszawą (1656 r.), zerwania związków lennych Brandenburgii z Polską (1656 r.), układu w Radnot (1656 r.), wojny Rzeczypospolitej z Turcją (1672–1676 r.), traktatu w Żurawnie (1676 r.)</p> <p>– opisuje przebieg i skutki wojen polsko-szwedzkich toczonych w pierwszej połowie XVII w.</p> <p>– prezentuje przebieg i skutki potopu szwedzkiego</p> <p>– przedstawia przebieg i skutki wojen polsko-tureckich toczonych w drugiej połowie XVII w.</p> <p>– omawia strategię wykorzystaną przez</p>		
--	--	------------------------------------	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

				Jana III Sobieskiego w trakcie bitwy pod Wiedniem.		
5. Upadek Rzeczypospolitej	<p>1. Konfederacja barska</p> <p>2. Reformy wojska w XVIII wieku</p> <p>3. Wojna w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i></p> <p>4. Powstanie kościuszkowskie</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu kosynierzy</p> <p>– omawia rolę postaci: Stanisława Augusta Poniatowskiego, Tadeusza Kościuszki</p> <p>– zna daty: konfederacji barskiej (1768–1772 r.), I rozbioru Polski (1772 r.), Sejmu Wielkiego (1788–1792 r.), zawiązania konfederacji targowickiej (1792 r.), II rozbioru Polski (1793 r.), powstania kościuszkowskiego (1794 r.), III rozbioru Polski (1795 r.)</p> <p>– przedstawia przyczyny i skutki powstania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: konfederacja barska, Sejm Niemy, naczelnik powstania, rzeź Pragi</p> <p>– omawia rolę postaci: Kazimierza Pułaskiego, Jana Henryka Dąbrowskiego</p> <p>– zna daty: utworzenia Szkoły Rycerskiej (1765 r.), bitwy pod Zieleńcami (18 czerwca 1792 r.), przysięgi Tadeusza Kościuszki w Krakowie (24 marca 1794 r.), bitwy pod Raławicami (4 kwietnia 1794 r.), bitwy pod</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: Sejmu Niemego (1717 r.), utworzenia Generalności (1769 r.), ogłoszenia detronizacji Stanisława Augusta Poniatowskiego (1770 r.), reformy wojska uchwalonej przez Sejm Wielki (1789 r.), bitwy pod Dubienką (18 lipca 1792 r.)</p> <p>– omawia przebieg działań politycznych i walk prowadzonych przez konfederatów barskich</p> <p>– określa przyczyny, przebieg i skutki wojny w obronie <i>Konstytucji 3 maja</i></p> <p>– przedstawia</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Polacy brali udział w wojnie o niepodległość USA</p> <p>– wymienia różnice pomiędzy konfederacją barską a powstaniem kościuszkowskim</p> <p>– porównuje przyczyny klęski konfederacji barskiej i powstania kościuszkowskiego.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia wkład militarny Polaków w walkę o zachowanie niepodległości</p> <p>– ocenia kierunek, w jakim zmierzały reformy wojska Rzeczypospolitej w XVIII w.</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		kościuszkowskiego.	Szczekocinami (6 czerwca 1794 r.), bitwy pod Maciejowicami (10 października 1794 r.), rzezi Pragi (4 listopada 1794 r.) – tłumaczy, w jakich okolicznościach zawiązano konfederację barską – przedstawia reformy wojska przeprowadzone w XVIII w. – wyjaśnia, jakie znaczenie miało ustanowienie Orderu Virtuti Militari – prezentuje przebieg powstania kościuszkowskiego.	strategię wykorzystaną przez Tadeusza Kościuszkę w trakcie bitwy pod Racławicami – wyjaśnia, dlaczego udział kosynierów w bitwie racławickiej był możliwy i wyjątkowo ważny – tłumaczy cel przeprowadzonej przez Rosjan rzezi mieszkańców Pragi.		
IV. Wojny wieku XIX						
1. Epoka napoleońska	1. Rewolucja francuska i jej wpływ na przemiany w	Uczeń: – omawia rolę postaci Napoleona Bonapartego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu tzw. 100 dni Napoleona	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: tzw. bitwa trzech cesarzy,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: taktyka	Uczeń: – ocenia talent militarny Napoleona.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>wojsku 2. Początki kariery Napoleona Bonapartego 3. Wielkie zwycięstwa Napoleona 4. Wyprawa na Moskwę 5. Upadek cesarza Francuzów 6. Armie w epoce napoleońskiej</p>	<p>– zna daty: wybuchu rewolucji francuskiej (1789 r.), bitwy pod Austerlitz (1805 r.), wyprawy armii Napoleona na Rosję (1812 r.) – podaje przyczyny i skutki klęski wojsk Napoleona w Rosji.</p>	<p>– omawia rolę postaci Aleksandra I – zna daty: koronacji cesarskiej Napoleona (1804 r.), bitwy pod Borodino (1812 r.), bitwy pod Lipskiem (1813 r.), abdykacji Napoleona (1814 r.), bitwy pod Waterloo (1815 r.) – przedstawia wpływ rewolucji francuskiej na przemiany w wojsku – wymienia bitwy, które miały przełomowe znaczenie w kampaniach napoleońskich – charakteryzuje rodzaje wojsk tworzących armię Napoleona – prezentuje przebieg i skutki wyprawy sił</p>	<p>tw. bitwa narodów – omawia rolę postaci: Franciszka I, Horatia Nelsona, Michaiła Kutuzowa, Arthura Wellesleya – zna daty: objęcia przez Napoleona dowództwa nad Armią Włoch (1796 r.), wyprawy wojsk Napoleona do Egiptu (1798 r.), bitwy pod piramidami (1798 r.), bitwy pod Abukirem (1799 r.), bitwy pod Marengo (1800 r.), bitwy pod Frydlandem (1807 r.), bitwy pod Jeną (1806 r.), bitwy pod Auerstädt (1806 r.), bitwy pod Trafalgarem (1805 r.), bitwy pod Wagram (1809 r.) – omawia początki kariery Napoleona</p>	<p>linearna, taktyka kolumnowo-tyralierska – omawia rolę postaci: Louisa Nicolasa Davouta, Michela Neyra – zna daty: I koalicji antyfrancuskiej (1792–1797 r.), utworzenia armii narodowej we Francji (1793 r.), zdobycia przez siły Napoleona Tulonu (1793 r.), II koalicji antyfrancuskiej (1799–1802 r.), pokoju w Amiens (1802 r.), wybuchu wojny francusko-angielskiej (1803 r.), III koalicji antyfrancuskiej (1805 r.), IV koalicji antyfrancuskiej (1806–1807 r.), bitwy pod Łławą</p>	
---	--	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			Napoleona na Moskwę.	Bonapartego – wymienia czynniki, które zadecydowały o zwycięstwie Francuzów w wojnie z siłami I koalicji – przedstawia przebieg kampanii napoleońskich – prezentuje strategię wykorzystaną przez Arthura Wellesleya w trakcie bitwy pod Waterloo – określa okoliczności upadku Napoleona.	Pruską (1807 r.), V koalicji antyfrancuskiej (1808–1809 r.), VI koalicji antyfrancuskiej (1812–1814 r.), VII koalicji antyfrancuskiej (1815 r.) – wyjaśnia, czym różniła się kampania rosyjska od poprzednich wojen toczonych przez armię Napoleona.	
2. „Czarna i biała legenda” Napoleona	1. Stosunek Napoleona do podbitej ludności 2. Polityka francuska wobec Hiszpanii 3. Księstwo Warszawskie	Uczeń: – zna datę utworzenia Księstwa Warszawskiego (1807 r.) – przedstawia okoliczności powstania Księstwa Warszawskiego.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>Kodeks Napoleona</i> , blokada kontynentalna – omawia rolę postaci Józefa Poniatowskiego – zna daty: pokoju w Tylży (1807 r.),	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu tzw. II wojna polska – omawia rolę postaci: Józefa Bonapartego, Józefa Zajączka – zna daty: blokady kontynentalnej	Uczeń: – zna daty: traktatu w Fontainebleau (1807 r.), usunięcia Francuzów z Hiszpanii (1813 r.) – przedstawia stosunek różnych narodów europejskich do	Uczeń: – ocenia stosunek Napoleona do podbitej ludności – ocenia stosunek Napoleona do Polaków – ocenia, czy opowiedzenie się po stronie

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			wojny z Austrią (1809 r.), wysłania legionistów polskich na Santo Domingo (1801–1802 r.) – wskazuje na mapie obszary państw zależnych od Francji w czasach rządów Napoleona – przedstawia stosunek Napoleona do podbitej ludności – opisuje wkład militarny Polaków w kampanie armii Napoleona.	(1806–1810 r.), wybuchu powstania w Wielkopolsce (1806 r.) – prezentuje politykę francuską w Hiszpanii – przedstawia słabości i zalety Księstwa Warszawskiego – analizuje „czarną i białą legendę” Napoleona.	Napoleona – wyjaśnia różnice pomiędzy ocenami Napoleona w Polsce i w innych państwach europejskich.	Napoleona przyniosło Polakom korzyści.
3. Od kongresu wiedeńskiego do pax Britannica	1. Nowy ład w Europie 2. Rewolucje w pierwszej połowie XIX wieku 3. Wojna krymska i kongres berliński 4. Konflikty	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu kongres wiedeński – zna daty obrad kongresu wiedeńskiego (1814–1815 r.) – wymienia postanowienia polityczne i	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Święte Przymierze, <i>pax Britannica</i> , Wiosna Ludów, wojna krymska, kongres berliński – omawia rolę postaci: Aleksandra I, Wiktorii I,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: epoka wiktoriańska, rządy reakcji, tzw. sojusz trzech cesarzy, powstanie sipajów, wojny burskie, tzw. powstanie bokserów – omawia rolę postaci: Mikołaja I,	Uczeń: – zna daty: podboju Algierii (1830–1847 r.), powstań we Włoszech (1831 r.), I wojny opiumowej (1839–1842 r.), oblężenia Sewastopola (1854–1855 r.), wojny rosyjsko-tureckiej	Uczeń: – ocenia wpływ postanowień uczestników kongresu berlińskiego na ład europejski – ocenia politykę Wielkiej Brytanii w XIX i na początku XX w.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	kolonialne	terytorialne uczestników kongresu wiedeńskiego.	<p>Aleksandra II</p> <p>– zna daty: utworzenia Świętego Przymierza (1815 r.), wybuchu powstania listopadowego (1830 r.), Wiosny Ludów (1848–1849 r.), wojny krymskiej (1853–1856 r.), kongresu berlińskiego (1878 r.)</p> <p>– omawia okoliczności zwołania kongresu wiedeńskiego</p> <p>– tłumaczy, komu służyły, a kogo ograniczały postanowienia uczestników kongresów: wiedeńskiego i berlińskiego</p> <p>– przedstawia rolę, jaką miało odgrywać Święte Przymierze</p>	<p>Giuseppe Mazziniego, Józefa Bema</p> <p>– zna daty: rewolucji we Francji i w Belgii (1830 r.), powstania sipajów (1857–1859 r.), zawarcia tzw. sojuszu trzech cesarzy (1873 r.), I wojny burskiej (1880–1881 r.), tzw. powstania bokserów (1899 r.), II wojny burskiej (1899–1902 r.)</p> <p>– wyjaśnia, co leżało u podstaw potęgi Wielkiej Brytanii</p> <p>– określa przyczyny, przebieg i skutki rewolucji europejskich z pierwszej połowy XIX w.</p> <p>– wymienia rewolucje z pierwszej połowy</p>	<p>(1877–1878 r.), pokoju w San Stefano (1878 r.), dwuprzemierza Niemiec i Austro-Węgier (1879 r.), wojny Brytyjczyków z Zulusami (1879 r.), I wojny włosko-etiopskiej (1887–1889 r.), II wojny włosko-etiopskiej (1895–1896 r.), bitwy pod Aduą (1896 r.)</p> <p>– opisuje przebieg działań zbrojnych w trakcie wojny rosyjsko-tureckiej (1877–1878 r.)</p> <p>– omawia konflikty kolonialne w Afryce</p> <p>– przedstawia konflikty kolonialne w Azji</p> <p>– prezentuje ekspansję kolonialną Francji,</p>	
--	------------	---	---	--	---	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia, na czym polegał <i>pax Britannica</i> – określa przyczyny rywalizacji rosyjsko-tureckiej – prezentuje postanowienia uczestników kongresu berlińskiego. 	<p>XIX w.</p> <ul style="list-style-type: none"> – tłumaczy, dlaczego władcy państw Europy Zachodniej ingerowali w konflikt rosyjsko-turecki – omawia przebieg i skutki wojny krymskiej – wymienia konflikty kolonialne, w które była zaangażowana Wielka Brytania – wyjaśnia, dlaczego państwa europejskie angażowały się w konflikty kolonialne – przedstawia korzyści, jakie polityka kolonialna przynosiła mocarstwom europejskim. 	Niemiec i Włoch.	
4. Przemiany w wojskowości w XIX	<ol style="list-style-type: none"> 1. Armie narodowe 2. Wynalazki i nowa broń 3. Wojny we 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu Czerwony Krzyż – zna daty: Wiosny 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę postaci: Giuseppe Garibaldi, Napoleona III, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę postaci Jeana Henriego Dunanta – zna daty: 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę postaci: Hiram Maxima, Helmuta von Moltke 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – porównuje przebieg zjednoczenia Włoch i Niemiec

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

wieku	Włoszech i powstanie Czerwonego Krzyża 4. Wojna francusko-niemiecka	Ludów we Włoszech (1848–1849 r.), utworzenia Królestwa Włoch (1861 r.), proklamowania powstania II Rzeszy (18 stycznia 1871 r.) – wymienia wady i zalety wprowadzenia armii narodowych z poboru.	Ottona von Bismarcka – zna daty: bitwy pod Solferino (1859 r.), wojny francusko-pruskiej (1870–1871 r.), pokoju we Frankfurcie nad Menem (1871 r.) – podaje cechy charakterystyczne i skutki powstania armii narodowych – wymienia nowe rodzaje broni i wynalazki służące jej udoskonalaniu – przedstawia okoliczności utworzenia Czerwonego Krzyża.	skonstruowania karabinu iglicowego (1836 r.), skonstruowania karabinu maszynowego (1884 r.), I bitwy pod Custożą (1848 r.), wojny francusko-austriackiej (1859 r.), wyprawy „czerwonych koszul” (1860 r.), wojny włosko-prusko-austriackiej (1866 r.), II bitwy pod Custożą (1866 r.), bitwy pod Sedanem (1870 r.) – wyjaśnia wpływ rozwoju techniki na sposób prowadzenia działań wojennych w XIX w. – prezentuje przebieg działań wojennych zmierzających do	– zna daty: uchwalenia konwencji genewskiej (1864 r.), kapitulacji francuskiej Armii Renu pod Metzem (1870 r.) – wymienia przyczyny wzrostu strat osobowych na polach bitew w drugiej połowie XIX w. – wyjaśnia, w jaki sposób starano się poprawić opiekę nad żołnierzami rannymi na polach bitew.	oraz ocenia, w którym z tych procesów aspekt militarny miał większe znaczenie.
--------------	--	---	--	--	---	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

				zjednoczenia Włoch – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki wojny francusko-niemieckiej.		
V. Stulecie konfliktów globalnych						
1. I wojna światowa	1. I wojna światowa na froncie zachodnim 2. Walki na froncie wschodnim 3. Walki na pozostałych frontach 4. I wojna światowa na morzach 5. Zmiany w technice wojskowej 6. Skutki społeczne I wojny światowej 7. Powstanie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: trójprzymierze, ententa (trójporozumienie), Liga Narodów – zna daty: I wojny światowej (1914–1918 r.), podpisania rozejmu na froncie zachodnim (11 listopada 1918 r.), rewolucji lutowej (1917 r.), rewolucji październikowej (1917 r.), utworzenia Ligi Narodów (1920 r.) – przedstawia skutki społeczne I wojny	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: wojna pozycyjna, broń chemiczna, nieograniczona wojna podwodna – omawia rolę postaci Thomasa Woodrowa Wilsona – zna daty: bitwy nad Marną (1914 r.), bitwy pod Tannenbergiem (1914 r.), bitwy pod Ypres (1915 r.), bitwy pod Gorlicami (1915 r.), bitwy pod Verdun (1916 r.), bitwy nad Sommą (1916 r.), ofensywy	Uczeń: – omawia rolę postaci: Philippe’a Pétaina, Paula von Hindenburga, Aleksieja Brusilowa – zna daty: pierwszego zastosowania broni chemicznej (1915 r.), przystąpienia Włoch do wojny po stronie ententy (1915 r.), bitwy na półwyspie Gallipoli (1915–1916 r.), pierwszego zastosowania czołgów (1916 r.), bitwy jutlandzkiej (1916 r.), II bitwy nad Marną (1918 r.)	Uczeń: – zna daty: bitwy nad jeziorami mazurskimi (1914 r.), przystąpienia Turcji do wojny po stronie państw centralnych (1914 r.), przystąpienia Rumunii do wojny po stronie ententy (1916 r.), przystąpienia Grecji do wojny po stronie ententy (1917 r.), buntu niemieckich marynarzy w Kilonii (1918 r.) – przedstawia przebieg walk na frontach I wojny	Uczeń: – ocenia, czy państwa centralne miały szansę na zwycięstwo – ocenia skuteczność działań Ligi Narodów.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	Ligi Narodów	światowej.	Brusiłowa (1916 r.), przystąpienia USA do wojny po stronie ententy (1917 r.), pokoju w Brześciu nad Bugiem (1918 r.) – wskazuje na mapie obszary państw uczestniczących w wojnie po stronie ententy i państw centralnych – wyjaśnia znaczenie bitew: nad Marną, pod Verdun i nad Sommą dla przebiegu działań wojennych na froncie zachodnim – wyjaśnia znaczenie bitew: pod Tannenbergiem i Gorlicami oraz ofensywy Brusilowa dla przebiegu działań wojennych na froncie wschodnim	– prezentuje przebieg działań wojennych na froncie zachodnim – wyjaśnia, z jakich powodów konflikt na froncie zachodnim przekształcił się w wojnę pozycyjną – przedstawia przebieg działań wojennych na froncie wschodnim – tłumaczy, jakie znaczenie dla przebiegu I wojny światowej miało przystąpienie USA do wojny po stronie państw ententy – opisuje przebieg działań wojennych na morzu – przedstawia zmiany techniki wojennej – wyjaśnia, jakie były	światowej innych niż wschodni i zachodni – wskazuje, które rodzaje broni zastosowane w trakcie I wojny światowej miały charakter defensywny, a które ofensywny – porównuje okoliczności zakończenia działań zbrojnych na frontach: wschodnim i zachodnim.	
--	--------------	------------	---	--	---	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<p>– omawia taktyki prowadzenia działań zbrojnych wykorzystywane w czasie I wojny światowej</p> <p>– opisuje okoliczności i cele utworzenia Ligi Narodów.</p>	<p>przyczyny i skutki zastosowania broni chemicznej.</p>		
2. Wojna totalna	<p>1. Sukcesy niemieckie z lat 1939–1941</p> <p>2. Walki na froncie wschodnim</p> <p>3. Walki w Afryce</p> <p>4. Front zachodni w latach 1943–1945</p> <p>5. Wojna na Dalekim Wschodzie</p> <p>6. Na czym polegała wojna totalna</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wojna totalna, alianci</p> <p>– zna daty: II wojny światowej (1939–1945 r.), ataku III Rzeszy na Polskę (1 września 1939 r.), agresji ZSRR na Polskę (17 września 1939 r.), bitwy o Anglię (lipiec – październik 1940 r.), agresji Niemiec na ZSRR (22 czerwca 1941 r.), powstania warszawskiego (1</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu wojna błyskawiczna (blitzkrieg)</p> <p>– zna daty: bitwy nad Bzurą (9–19 września 1939 r.), kapitulacji Warszawy (28 września 1939 r.), ataku Niemiec na Danię i Norwegię (kwiecień 1940 r.), ataku Niemiec na Francję, Belgię, Holandię i Luksemburg (maj 1940 r.), bitwy o</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: bitwa o Atlantyk, tzw. wilcze stada, kamikaze</p> <p>– omawia rolę postaci: Erwina Rommła, Bernarda Montgomery’ego, Stanisława Sosabowskiego</p> <p>– zna daty: przystąpienia Włoch do wojny po stronie III Rzeszy (czerwiec 1940 r.), ofensywy włoskiej w Afryce (czerwiec 1940 r.),</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: ataku Japonii na Chiny (1937 r.), kapitulacji Helu (2 października 1939 r.), kapitulacji SGO „Polesie” (5 października 1939 r.), kapitulacji Francji (czerwiec 1940 r.), zdobycia Krety przez Niemców (maj 1941 r.), operacji Torch (listopad 1942 r.), zajęcia przez Japończyków Holenderskich Indii</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– porównuje przebieg I i II wojny światowej.</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>7. Rozwój techniki podczas II wojny światowej</p>	<p>sierpnia – 3 października 1944 r.), kapitulacji III Rzeszy (8 maja 1945 r.), zrzucenia bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki (6 i 9 sierpnia 1945 r.), kapitulacji Japonii (2 września 1945 r.) – omawia cechy charakterystyczne wojny totalnej na przykładzie II wojny światowej.</p>	<p>Moskwę (1941/1942 r.), ataku na Pearl Harbor (7 grudnia 1941 r.), bitwy o Midway (czerwiec 1942 r.), bitwy o Stalingrad (sierpień 1942 – luty 1943 r.), bitwy na Łuku Kurskim (lipiec – sierpień 1943 r.), lądowania w Normandii (6 czerwca 1944 r.) – tłumaczy, jakie znaczenie militarne miały bitwy: o Anglię i pod Stalingradem – uzasadnia, dlaczego bitwę na Łuku Kurskim uznaje się za moment przełomowy II wojny światowej – wyjaśnia, jakie znaczenie militarne, polityczne i humanitarne miało</p>	<p>agresji Włoch na Grecję (październik 1940 r.), agresji Niemiec na Jugosławię i Grecję (kwiecień 1941 r.), bitwy pod El-Alamejn (listopad 1942 r.), bitwy o Guadalcanal (1942/1943 r.), inwazji aliantów na Sycylię (lipiec 1943 r.), kapitulacji Włoch (8 września 1943 r.), operacji Bagration (czerwiec 1944 r.), operacji Market Garden (wrzesień 1944 r.), kontrofensywy niemieckiej w Ardenach (grudzień 1944 r.), ofensywy styczniowej Armii Czerwonej (1945 r.), kapitulacji Berlina (2 maja 1945 r.),</p>	<p>Wschodnich, Filipin i Malajów (1942 r.), kapitulacji wojsk niemiecko-włoskich w Afryce (13 maja 1943 r.), bitwy na Morzu Filipińskim (czerwiec 1944 r.), wyzwolenia Paryża (sierpień 1944 r.), bitwy o Iwo Jimę (marzec 1945 r.), bitwy o Okinawę (kwiecień – czerwiec 1945 r.), sforsowania Renu przez wojska alianckie (kwiecień 1945 r.), odzyskania Filipin przez USA (1945 r.) – przedstawia strategię wykorzystane przez armie: niemiecką i radziecką w trakcie bitwy na Łuku Kurskim</p>	
--	--	--	---	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<p>zrzucenie bomb atomowych na Hiroszimę i Nagasaki – przedstawia rozwój techniki podczas II wojny światowej i jego konsekwencje – wyjaśnia, dlaczego front wschodni miał decydujące znaczenie podczas II wojny światowej.</p>	<p>wyzwolenia Włoch (maj 1945 r.) – przedstawia przebieg działań wojennych w Europie w latach 1939–1941 – opisuje przebieg działań na froncie wschodnim – omawia przebieg walk na froncie zachodnim w latach 1943–1945 – wyjaśnia znaczenie bitwy o Atlantyk dla ostatecznego wyniku wojny – prezentuje przebieg działań wojennych w Afryce – wyjaśnia, dlaczego kobiety dopuszczono do walk na froncie.</p>	<p>– omawia przebieg działań wojennych w Azji i na Pacyfiku.</p>	
<p>3. ONZ i pax Americana</p>	<p>1. Powstanie ONZ 2. Rozwój prawa</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Organizacja</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: tzw. wielka trójka, prawo</p>	<p>Uczeń: – zna daty: konferencji w Dumbarton Oaks</p>	<p>Uczeń: – charakteryzuje i porównuje trzy koncepcje ładu</p>	<p>Uczeń: – ocenia, czy mimo wykorzystania podczas obu wojen</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	humanitarne o 3. Zimna wojna 4. Od <i>pax Romana</i> do <i>pax Americana</i>	Narodów Zjednoczonych, zimna wojna – zna daty: konferencji założycielskiej ONZ (25 kwietnia 1945 r.), podpisania <i>Karty Narodów Zjednoczonych</i> (26 czerwca 1945 r.), zimnej wojny (1945–1991 r.) – przedstawia cele i zasady działania ONZ.	humanitarne, NATO, Układ Warszawski, żelazna kurtyna, <i>pax Americana</i> – omawia rolę postaci: Winstona Churchilla, Ronalda Reagana – zna daty: konferencji w Jątcie (luty 1945 r.), utworzenia NATO (1949 r.), powstania Układu Warszawskiego (1955 r.) – prezentuje okoliczności utworzenia ONZ – wymienia zasady prawa humanitarne – wyjaśnia, czym była zimna wojna – tłumaczy, na czym polega <i>pax Americana</i> .	(1944 r.), zawarcia konwencji haskiej o pokojowym rozstrzygnięciu sporów (1899 r.), konferencji haskiej (1907 r.), zawarcia konwencji genewskich (1949 r.) – wymienia dokumenty będące podstawami prawa humanitarne – omawia rolę NATO i Układu Warszawskiego w rywalizacji między Wschodem a Zachodem – przedstawia etapy rozwoju prawodawstwa humanitarne.	światowego: <i>pax Romana</i> , <i>pax Britannica</i> i <i>pax Americana</i> – podaje czynniki mające wpływ na doskonalenie prawodawstwa humanitarne.	światowych nowych rodzajów broni oraz metod prowadzenia działań zbrojnych zapisy konwencji haskich z 1907 r. pozostały aktualne – ocenia, czy zachowaniu pokoju światowego bardziej służy model dwubiegunowy, czy taki, w którym dominuje jedno supermocarstwo.
4. Wizje	1. Broń	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:	Uczeń:

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>globalnej zagłady</p>	<p>atomowa 2. Terroryzm 3. Wizje zagłady świata</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: wyścig zbrojeń, terroryzm – zna datę zamachów w Nowym Jorku (11 września 2001 r.) – przedstawia przyczyny i skutki terroryzmu.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu kryzys kubański – omawia rolę postaci: Fidela Castro, Johna F. Kennedy’ego, Osamy bin Ladena – zna datę początku kryzysu kubańskiego (1962 r.) – wskazuje na mapie regiony świata zagrożone terroryzmem – przedstawia znaczenie posiadania przez państwa broni atomowej – tłumaczy, jakie znaczenie miał wyścig zbrojeń dla bezpieczeństwa międzynarodowego po II wojnie światowej – wymienia rodzaje</p>	<p>– zna daty: zawarcia układu o nierozprzestrzeniani u broni jądrowej (1968 r.), desantu w Zatoce Świń (1961 r.), zamachów w Madrycie (2004 r.), zamachów w Londynie (2005 r.) – wskazuje na mapie miejsca konfliktów, w które są wysyłani żołnierze polscy – omawia cechy charakterystyczne i przykłady różnych rodzajów terroryzmu: etniczno-narodowego, społeczno-rewolucyjnego i islamskiego – prezentuje wpływ terroryzmu na bezpieczeństwo międzynarodowe i</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu projekt Manhattan – omawia rolę postaci: Roberta Oppenheimera, Andreea Baadera, Ulrike Meinhof – zna daty: przewrotu na Kubie (1959 r.), zdetonowania pierwszej bomby wodorowej (1952 r.), zdetonowania pierwszej bomby neutronowej (1962 r.) – omawia rozwój i rozprzestrzenianie się broni nuklearnej w okresie zimnej wojny.</p>	<p>– ocenia metody i sposoby działania organizacji terrorystycznych oraz sposoby walki ze współczesnym terroryzmem.</p>
---------------------------------	---	--	---	--	---	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			terroryzmu.	ład światowy – przedstawia naukowe i futurystyczne wizje zagłady świata.		
5. Nigdy więcej wojny!	1. Początki ruchu pacyfistycznego 2. Pacyfizm w XX wieku 3. Wojna w Wietnamie 4. Wojna bez broni	Uczeń: – zna daty interwencji amerykańskiej w Wietnamie (1964–1973 r.) – wyjaśnia, jakie znaczenie ideologiczne i polityczne ma Pokojowa Nagroda Nobla.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu ruch pacyfistyczny – omawia rolę postaci: Mahatmy Gandhiego, Richarda Nixona – zna daty: interwencji francuskiej w Wietnamie (1945–1954 r.), zawarcia traktatów paryskich (1973 r.) – tłumaczy, jakie znaczenie miała wojna w Wietnamie dla nasilania się nastrojów pacyfistycznych – podaje przyczyny klęski polityki USA w	Uczeń: – omawia rolę postaci: Ho Chi Minha, Ngo Dinh Diema – zna daty: wystąpień studenckich w USA i Europie Zachodniej (1968–1969 r.), zajęcia Wietnamu Południowego przez komunistów z Wietnamu Północnego (1975 r.) – wyjaśnia, jakie idee i przekonania leżą u podstaw ruchu pacyfistycznego – określa przyczyny, przebieg i skutki wojny w Wietnamie	Uczeń: – zna daty: powstania Demokratycznej Republiki Wietnamu (1945 r.), zamachu stanu w Wietnamie Południowym (1963 r.), ofensywy Tet (1968 r.), ofensywy wojsk Wietnamu Północnego (1972 r.) – przedstawia i porównuje rozwój ruchu pacyfistycznego po I i II wojnie światowej.	Uczeń: – ocenia rolę wojsk amerykańskich podczas wojny wietnamskiej – ocenia skutki wojny bez broni – ocenia, czy pacyfizm może stać się obowiązującą doktryną państwową.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			Wietnamie – wyjaśnia, na czym polega wojna bez broni.	– tłumaczy, dlaczego warto podejmować działania określone jako wojna bez broni – wymienia przykłady wojny bez broni.		
--	--	--	--	---	--	--

EUROPA I ŚWIAT

Temat lekcji	Zagadnienia	Wymagania na poszczególne oceny				
		dopuszczająca	dostateczna	dobra	bardzo dobra	celująca
I. Świat śródziemnomorski						
1. Początki świata greckiego	1. Skąd się wzięła nazwa „Europa”? 2. Początki cywilizacji greckiej 3. Morze w świecie greckim 4. Kolonizacja grecka 5. Grecy i barbarzyńcy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>polis</i> , wielka kolonizacja, kolonia, metropolia – omawia rolę postaci Herodota – zna daty wielkiej kolonizacji greckiej (VIII–VI w. p.n.e.) – przedstawia genezę pojęcia Europa – opisuje zmiany geograficznego	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kultura minojska, kultura mykeńska, Hellada, faktoria, barbarzyńca – zna daty istnienia kultury minojskiej (ok. 2000–1470 r. p.n.e.) i kultury mykeńskiej (ok. 1600–1200 r. p.n.e.) – przedstawia legendarne przekazy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: „wieki ciemne”, Wielka Grecja – omawia rolę postaci: Eratostenesa, Strabona – sytuje w czasie: „wieki ciemne” (ok. 1200–800 r. p.n.e.), epokę klasyczną (V–IV w. p.n.e.) – wskazuje na mapie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: system kabotażowy, pajdeja – omawia rolę postaci: Hekatajosa z Miletu, Klaudiusza Ptolemeusza – przedstawia wpływ konfliktów i różnic kulturowych na kształtowanie się wspólnoty Hellenów.	Uczeń: – ocenia rolę Morza Śródziemnego w świecie starożytnym – ocenia stosunek Greków do barbarzyńców.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		rozumienia terminu Europa – wymienia przyczyny i skutki wielkiej kolonizacji greckiej – prezentuje stosunek Greków do handlu morskiego i żeglugi.	na temat Minosa i Agamemnona – wskazuje na mapie zasięg wielkiej kolonizacji greckiej – charakteryzuje kultury: minojską i mykeńską.	granice państw starożytnych leżących w basenie Morza Śródziemnego – opisuje początki cywilizacji greckiej – przedstawia stosunek Greków do innych ludów świata starożytnego.		
2. Kultura grecka i jej dziedzictwo	1. Złoty wiek Aten 2. Greckie korzenie nauki 3. Architektura i sztuka 4. Kultura hellenistyczna 5. Synkretyzm religijny 6. Aleksandria – stolica nauki greckiej w Egipcie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: filozofia, hellenizm – omawia rolę postaci: Sokratesa, Platona, Arystotelesa, Herodota, Archimedesza, Fidiasza – zna datę pierwszych igrzysk olimpijskich (776 r. p.n.e.) – charakteryzuje gatunki dramatyczne	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Akademia Platona, Liceum Arystotelesa – omawia rolę postaci: Peryklesa, Tukidydesa, Ajschylosa, Sofoklesa, Eurypidesa, Talesa z Miletu, Euklidesa – zna daty istnienia kultury hellenistycznej (323–30 r. p.n.e.) – przedstawia	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: hedoniści, cynicy, retoryka, sofiści, synkretyzm – omawia rolę postaci: Protagorasa z Abdery, Gorgiasza z Leontinój, Ksenofonta, Arystofanesa, Parmenidesa, Eratostenesa – wskazuje na mapie centra kultury hellenistycznej	Uczeń: – omawia rolę postaci: Kallimacha, Teokryta – wyjaśnia, dlaczego Grecy przejmowali elementy kultury ludów Wschodu – opisuje wpływ kultów wschodnich na religię grecką – przedstawia rolę Aleksandrii jako kulturowego centrum świata hellenistycznego.	Uczeń: – ocenia wpływ filozofii na życie starożytnych Greków – ocenia cywilizacyjne skutki rozwoju kultury hellenistycznej – ocenia rezultaty polityki władców hellenistycznych wobec ludności podbitych krain.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		<p>powstałe w starożytnej Grecji</p> <ul style="list-style-type: none"> – prezentuje osiągnięcia architektury i sztuki greckiej – przedstawia przyczyny ukształtowania się kultury hellenistycznej – wymienia osiągnięcia kulturalne i naukowe, które cywilizacja europejska zawdzięcza starożytnym Grekom. 	<p>osiągnięcia historiografów greckich</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia rolę filozofii w starożytnej Grecji – prezentuje rolę teatru w świecie greckim – wymienia cechy charakterystyczne stylu klasycznego w sztuce – wyjaśnia, co wpłynęło na rozwój kultury hellenistycznej. 	<ul style="list-style-type: none"> – charakteryzuje okres klasyczny w historii starożytnej Grecji – przedstawia osiągnięcia filozofów greckich – prezentuje wpływ Greków na rozwój nauki – wyjaśnia, na czym polegał synkretyzm religijny w epoce hellenistycznej. 		
<p>3. Podboje rzymskie</p>	<p>1. Wpływy etruskie</p> <p>2. Rzym – główna potęga Italii</p> <p>3. Powstanie Imperium Rzymskiego</p>	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie terminu forum – omawia rolę postaci: Romulusa, Horacego, Cycerona – zna datę założenia Rzymu (753 r. p.n.e.) 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – omawia rolę postaci: Eneasza, Publiusza Korneliusza Scypiona, Wergiliusza, Owidiusza 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – wyjaśnia znaczenie zasady: <i>Divide et impera</i> i terminu bazylika – omawia rolę postaci: Pyrrusa, Katona Starszego, 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – opisuje i ocenia skutki podbojów prowadzonych przez Rzymian w świecie śródziemnomorskim – wymienia czynniki, które wpłynęły na 	<p>Uczeń:</p> <ul style="list-style-type: none"> – ocenia skuteczność rzymskiej zasady: <i>Divide et impera</i>.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	4. Rzymianie w Grecji – zdobywcy i uczniowie 5. Podziały świata rzymskiego	– przedstawia legendarne początki Rzymu – podaje przykłady wkładu starożytnych Rzymian w rozwój cywilizacji europejskiej – wymienia wzorce greckie przejęte przez Rzymian.	– zna daty: I wojny punickiej (264–241 r. p.n.e.), II wojny punickiej (218–201 r. p.n.e.), III wojny punickiej (149–146 r. p.n.e.) – charakteryzuje stosunek Rzymian do podbitych ludów – przedstawia organizację Imperium Rzymskiego – prezentuje wpływ osiągnięć starożytnych Greków na kulturę Rzymian.	Tacyta, Swetoniusza – wskazuje na mapie zasięg rozwoju terytorialnego państwa rzymskiego do II w. n.e. – opisuje wpływ kultury etruskiej na społeczeństwo Italii – przedstawia etapy rozwoju terytorialnego Imperium Rzymskiego – omawia podział kulturowy i gospodarczy państwa rzymskiego.	trwałość podbojów rzymskich.	
4. Europa staje się rzymska	1. <i>Pax Romana</i> 2. Rzymscy budowniczowie Europy 3. Romanizacja 4. Prawo rzymskie 5. Początki chrześcijaństw	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>pax Romana</i> , romanizacja, urbanizacja, akwedukt, chrześcijaństwo – zna daty	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>limes</i> , <i>Prawo XII tablic</i> , <i>Kodeks Justyniana</i> , <i>Ewangelia</i> , apostoł – omawia rolę postaci: Konstantyna Wielkiego,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mitraizm, saduceusze, faryzeusze – wymienia wady i zalety umocnień granicznych wzniesionych przez	Uczeń: – opisuje techniki i materiały stosowane przez Rzymian w budownictwie – omawia znaczenie limesu dla Imperium Rzymskiego i jego sąsiadów.	Uczeń: – ocenia wpływ romanizacji na kulturę współczesnej Europy – ocenia znaczenie prawa rzymskiego dla dalszego

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	a 6. Chrześcijaństw o religią imperium	utrzymywania się „pokoju rzymskiego” (27 r. p.n.e. – 180 r. n.e.) – omawia rolę postaci: Jezusa z Nazaretu, św. Pawła z Tarsu – wyjaśnia, na czym polegał proces romanizacji – przedstawia skutki romanizacji widoczne współcześnie w krajach Europy – wyjaśnia, dlaczego chrześcijaństwo rozpowszechniło się wśród mieszkańców Imperium Rzymskiego.	Teodozjusza Wielkiego, Justyniana – zna daty: wydania <i>Edyktu mediolańskiego</i> (313 r. n.e.) oraz edyktów Teodozjusza Wielkiego (380 i 392 r. n.e.) – wyjaśnia znaczenie <i>pax Romana</i> dla świata rzymskiego – przedstawia rozwój sieci dróg i mostów w państwie rzymskim – opisuje rozwój prawodawstwa rzymskiego i jego ponadczasowe zalety.	Rzymian – wyjaśnia, w jaki sposób drogi przyczyniły się do rozwoju państwa rzymskiego – charakteryzuje religie wyznawane w starożytnym Rzymie – omawia proces przekształcania się chrześcijaństwa w religię państwową.		rozwoju cywilizacji europejskiej.
II. Kształtowanie się Europy						
1. Na gruzach Imperium Rzymskiego	1. Podział Imperium Rzymskiego 2. Wędrowki ludów	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: schizma, renesans karoliński, wędrowka ludów	Uczeń: – omawia rolę postaci: Konstancyjna Wielkiego, Teodozjusza	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: arianizm, głągolica – omawia rolę	Uczeń: – zna daty: założenia Konstantynopola (330 r.), splądrowania Rzymu	Uczeń: – ocenia skutki przemian społeczno-politycznych w

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>3. Bizancjum 4. Początki państw germańskich i słowiańskich 5. Kościół we wczesnym średniowieczu 6. Frankowie następcami Rzymian 7. Niestojna Europa</p>	<p>– omawia rolę postaci Karola Wielkiego – zna daty: upadku cesarstwa zachodniorzymskiego (476 r.), schizmy wschodniej (1054 r.), upadku Konstantynopola (1453 r.) – przedstawia skutki wędrówki ludów dla Imperium Rzymskiego – wymienia nazwy państw germańskich powstałych na terenach dawnego cesarstwa zachodniorzymskiego.</p>	<p>Wielkiego, Justyniana, Karola Młota – zna daty: podziału Imperium Rzymskiego (395 r.), bitwy pod Poitiers (732 r.), misji Cyryla i Metodego (863 r.) – prezentuje okoliczności i skutki podziału Imperium Rzymskiego – przedstawia przyczyny upadku cesarstwa zachodniorzymskiego – wyjaśnia okoliczności i skutki schizmy wschodniej – opisuje proces budowy państwa Franków – charakteryzuje osiągnięcia renesansu karolińskiego.</p>	<p>postaci: Attyli, Odoakra, Cyryla, Metodego, Czyngis-chana – zna daty: najazdu Hunów na Europę (375 r.), bitwy pod Adrianopolem (378 r.), przejęcia władzy przez Karolingów (751 r.), najazdów normańskich na Europę (IX–XI w.), powstania imperium mongolskiego (XIII w.) – wskazuje na mapie kierunki wędrówek ludów – opisuje rolę Bizancjum w średniowiecznej Europie – przedstawia rozwój i znaczenie Kościoła w średniowiecznej Europie Zachodniej</p>	<p>przez Wizygotów (410 r.), najazdów węgierskich na Europę (IX w.), bitwy na Lechowym Polu (955 r.) – omawia okoliczności powstania państw germańskich i słowiańskich – przedstawia zasięg i skutki najazdów normańskich na Europę – wymienia następstwa najazdów Bułgarów, Węgrów i Mongołów na Europę – wyjaśnia, na czym polegała idea „przeniesienia imperium” w państwie Karolingów – określa wpływy</p>	<p>Europie we wczesnym średniowieczu – ocenia, które z państw germańskich powstałych na gruzach cesarstwa zachodniorzymskiego miały najważniejsze znaczenie.</p>
--	---	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

				– prezentuje proces chrystianizacji Europy Środkowej i Wschodniej – wyjaśnia, dlaczego Frankowie zostali następcami Rzymian.	kulturowe docierające do Bizancjum.	
2. W kręgu islamu	1. Początki islamu 2. Podział świata muzułmańskie go 3. Podboje arabskie 4. Handel i rzemiosło arabskie 5. Architektura i sztuka islamu 6. Wpływ kultury muzułmańskiej na cywilizację europejską	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: hidżra, islam, muzułmanin, <i>Koran</i> , meczet – omawia rolę postaci Mahometa – zna datę ucieczki Mahometa z Mekki do Medyny (622 r.) – przedstawia główne założenia islamu.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: kalifat, arabeska, minaret – omawia rolę postaci Omara I – prezentuje okoliczności pojawienia się islamu – wskazuje na mapie kierunki i zasięg ekspansji muzułmanów – przedstawia przyczyny, zasięg i skutki podbojów arabskich – charakteryzuje architekturę i sztukę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: sunnici, szyici, <i>Sunna</i> , szariat, astrolabium – omawia rolę postaci: Awicenny, Awerroesa – opisuje historię państwa arabskiego po śmierci Mahometa – wyjaśnia, na czym polega podział wśród muzułmanów – prezentuje rozwój handlu i rzemiosła arabskiego – wymienia najważniejsze cechy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu neoplatonizm – omawia rolę postaci: Alego ibn Abi Taliba, Ibn Chalduna – prezentuje związki między islamem, chrześcijaństwem i judaizmem – wymienia przyczyny dynamicznej ekspansji islamu w średniowieczu – przedstawia różnice między doktrynami	Uczeń: – ocenia wpływ kultury muzułmańskiej na cywilizację europejską.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<p>islamu – wymienia przykłady wpływu kultury muzułmańskiej na cywilizację europejską.</p>	<p>funkcjonalne i architektoniczne meczetów – przedstawia politykę Arabów wobec wyznawców różnych religii.</p>	<p>sunnitów i szyitów.</p>	
<p>3. Wyprawy krzyżowe</p>	<p>1. Ekspansja Turków seldżuckich 2. Początki ruchu krucjatowego w Europie Zachodniej 3. Pierwsze krucjaty 4. Państwa łacińskie na Bliskim Wschodzie 5. Kontrofensywa muzułmanów 6. Cesarstwo łacińskie i zmierzch idei</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: krucjata, zakony rycerskie – zna daty: krucjaty ludowej (1096 r.), zdobycia Akki przez muzułmanów (1291 r.) – przedstawia przyczyny społeczne, ekonomiczne i religijne wypraw krzyżowych – wymienia skutki krucjat dla rycerstwa europejskiego.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Lewant, cesarstwo łacińskie, ksenofobia, pogrom, getto – omawia rolę postaci: Urbana II, Saladyna – zna daty: synodu w Clermont (1095 r.), zdobycia Jerozolimy przez krzyżowców (1099 r.), IV krucjaty (1202–1204 r.) – opisuje okoliczności zwołania, przebieg i skutki I wyprawy krzyżowej</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci: Fryderyka I Barbarossa, Filipa II Augusta, Ryszarda Lwie Serce – zna daty: II wyprawy krzyżowej (1147 r.), III wyprawy krzyżowej (1189–1202 r.), upadku cesarstwa łacińskiego (1261 r.) – wskazuje na mapie państwa utworzone na Bliskim Wschodzie przez krzyżowców – charakteryzuje organizację państw</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci Aleksego I Komnena – zna daty: bitwy pod Manzikertem (1071 r.), bitwy pod Hattin (1187 r.), krucjaty przeciw albigensom (1209–1229 r.) – prezentuje zasięg i skutki ekspansji Turków seldżuckich – przedstawia przyczyny oraz skutki II i III wyprawy krzyżowej – wymienia przykłady wypraw</p>	<p>Uczeń: – ocenia wpływ krucjat na relacje między chrześcijanami a muzułmanami – ocenia skutki polityczne i kulturowe krucjat dla średniowiecznej Europy.</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	krucjat 7. Skutki krucjat		– wyjaśnia, jaką rolę odgrywały zakony rycerskie – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki IV krucjaty – wymienia przyczyny upadku państw łacińskich na Bliskim Wschodzie.	łacińskich na Bliskim Wschodzie – wymienia przyczyny organizowania wypraw krzyżowych na tereny poza Ziemią Świętą.	krzyżowych na tereny poza Ziemią Świętą.	
4. Średniowieczna Hiszpania na styku trzech kultur	1. Rekonkwista 2. Chrześcijanie i muzułmanie 3. Żydzi sefardyjscy 4. Współistnienie wielu kultur 5. Kres tolerancji na Półwyspie Iberyjskim 6. Hiszpania po rekonkwicie 7. Prześladowani a Żydów w	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: rekonkwista, inkwizycja – omawia konflikty między muzułmanami a chrześcijanami na Półwyspie Iberyjskim – wymienia przykłady pokojowego współistnienia wyznawców chrześcijaństwa, islamu i judaizmu na	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Maurowie, diaspora – zna daty: „czarnej śmierci” (1348–1349 r.), zdobycia Grenady (1492 r.) – wyjaśnia wpływ rekonkwisty na stosunek chrześcijan do wyznawców islamu i judaizmu – opisuje politykę arabską wobec wyznawców różnych religii.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: <i>auto da fé</i> , moryskowie – zna datę zjednoczenia Kastylii i Aragonii (1479 r.) – wskazuje na mapie zmiany terytorialne na Półwyspie Iberyjskim, które zaszły w wyniku rekonkwisty – przedstawia stosunek Maurów do Żydów sefardyjskich – opisuje przyczyny,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: mozarabowie, mudejarowie – zna daty: pierwszego pogromu Żydów w Grenadzie (1066 r.), bitwy pod Las Navas de Tolosa (1212 r.) – wymienia okresy z historii Żydów sefardyjskich na Półwyspie Iberyjskim w średniowieczu	Uczeń: – ocenia współistnienie wielu kultur i religii na Półwyspie Iberyjskim pod panowaniem arabskim – ocenia stosunek chrześcijan do wyznawców islamu i judaizmu w okresie rekonkwisty.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	średniowiecznej Europie	Półwyspie Iberyjskim.		przejawy i skutki prześladowania Żydów w średniowiecznej Europie.	– omawia politykę iberyjskich władców chrześcijańskich wobec wyznawców islamu oraz judaizmu.	
III. Europa odkrywa świat						
1. Krok poza Europę	<p>1. Przednowożytne wyobrażenia o świecie</p> <p>2. Średniowieczni odkrywcy</p> <p>3. Podłoże ekonomiczne wypraw odkrywczych</p> <p>4. Rozwój nauki i techniki</p> <p>5. Uwarunkowania społeczne wypraw odkrywczych</p> <p>6. Ekspansja portugalska</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu karawela</p> <p>– omawia rolę postaci Marca Polo</p> <p>– zna daty wyprawy Marca Polo (1271–1295 r.)</p> <p>– omawia przyczyny, zasięg i skutki wypraw podróżników europejskich w średniowieczu.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: busola, jedwabny szlak</p> <p>– omawia rolę postaci: Henryka Żeglarza, Bartolomeu Diaza</p> <p>– zna datę odkrycia Przylądka Dobrej Nadziei (1488 r.)</p> <p>– wskazuje na mapie państwa europejskie, których mieszkańcy uczestniczyli w średniowieczu w handlu śródziemnomorskim</p> <p>– wymienia wynalazki</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: <i>terra incognita</i>, kwadrant, laska Jakuba</p> <p>– wskazuje na mapie obszary opanowane przez Portugalczyków w XV w.</p> <p>– omawia średniowieczne wyobrażenia o świecie</p> <p>– wyjaśnia przyczynę zmiany sposobu postrzegania świata u schyłku średniowiecza</p> <p>– przedstawia średniowieczną</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci: Giovanniego da Piano dei Carpini, Benedykta Polaka, Odoryka z Pordenone</p> <p>– zna datę przyznania Portugalii monopolu na handel afrykański (1452 r.)</p> <p>– opisuje znaczenie połączeń handlowych między Dalekim Wschodem a Europą w średniowieczu</p> <p>– wymienia przyczyny</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia znaczenie przełamania przez Portugalczyków strachu przed dalekimi wyprawami</p> <p>– ocenia stosunek żeglarzy portugalskich do ludności tubylczej na wybrzeżach Afryki.</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<p>techniczne, które umożliwiły podejmowanie wypraw dalekomorskich</p> <p>– podaje ekonomiczne i społeczne przyczyny organizowania wypraw odkrywczych</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Portugalczycy jako pierwsi podjęli ryzyko wypraw odkrywczych</p> <p>– określa kierunki wypraw odkrywczych Portugalczyków.</p>	<p>wymianę handlową</p> <p>– określa wpływ rozwoju nauki i techniki na organizowanie wypraw odkrywczych</p> <p>– wyjaśnia, które zalety karaweli zadecydowały o powodzeniu wypraw oceanicznych.</p>	<p>angażowania się władców i szlachty iberyjskiej w organizowanie wypraw odkrywczych.</p>	
<p>2. Wielkie odkrycia geograficzne</p>	<p>1. Wyprawy Krzysztofa Kolumba</p> <p>2. Pierwsze kontakty Europejczyków z Indianami</p> <p>3. Droga</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci: Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana</p> <p>– zna daty: pierwszej wyprawy Krzysztofa</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci: Ameriga Vespucciego, Jamesa Cooka</p> <p>– zna daty ekspedycji Jamesa Cooka (1768–1779</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci: Vasco Núñeza de Balboa, Giovanniego Cabota, Jacques’a Cartiera, Francisa Drake’a</p> <p>– zna daty: trzeciej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci: Giovanniego da Verrazana, Pedra Cabrala</p> <p>– zna daty: odkrycia Brazylii przez Pedra</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia stosunek Europejczyków do Indian i Nowego Świata</p> <p>– ocenia wpływ wielkich odkryć geograficznych na</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>morska do Indii 4. Poznawanie Nowego Świata 5. Wyprawa dookoła świata 6. Odkrycia Jamesa Cooka</p>	<p>Kolumba (1492 r.), ekspedycji Vasco da Gamy (1497–1498 r.), wyprawy Ferdynanda Magellana i Juana Elcaño (1519–1522 r.) – wymienia przyczyny oraz skutki wypraw odkrywczych Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana.</p>	<p>r.) – wskazuje na mapie trasy wypraw Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy i Ferdynanda Magellana – omawia przebieg wypraw Krzysztofa Kolumba i Ferdynanda Magellana – przedstawia skutki wielkich odkryć geograficznych dla państw europejskich – charakteryzuje proces kolonizowania Nowego Świata – wyjaśnia znaczenie wypraw Krzysztofa Kolumba, Vasco da Gamy, Ferdynanda Magellana i Jamesa Cooka dla rozwoju światowej wymiany handlowej.</p>	<p>wyprawy Krzysztofa Kolumba (1498 r.), wypraw Vasco Núñeza de Balboa (1513 r.), Giovanniego Cabota (1497 r.), Jacques’a Cartiera (1534 r.) i Francisa Drake’a (1577–1580 r.) – określa motywy działań zdobywców Nowego Świata – charakteryzuje stosunek Europejczyków do Indian – opisuje wyprawy odkrywcze do Nowego Świata zorganizowane w XVI w. – omawia zasięg odkryć Jamesa Cooka.</p>	<p>Cabrala (1500 r.), wyprawy Giovanniego da Verrazana (1524 r.) – wyjaśnia motywy i skutki wyprawy Francisa Drake’a dookoła świata – opisuje trudności, z którymi zmagali się odkrywcy europejscy na przełomie XV i XVI w.</p>	<p>sytuację polityczną i gospodarczą w Europie.</p>
--	---	---	---	--	---	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>3. Europejczycy w Nowym Świecie</p>	<p>1. Konkwistadorzy w Ameryce Środkowej 2. Podbój imperium Inków 3. Początki rywalizacji o kolonie w XVI wieku</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: konkwista, konkwistadorzy – omawia przyczyny, przebieg i skutki podbojów Hernána Cortésa oraz Francisca Pizzara – wymienia nazwy obszarów, na których Europejczycy rozpoczęli w XVI w. kolonizację.</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci: Hernána Cortésa, Francisca Pizarra, Elżbiety I Tudor – zna daty: wyprawy Hernána Cortésa do państwa Azteków (1519 r.), podboju Inków przez Francisca Pizarra (1532–1533 r.), klęski Wielkiej Armady (1588 r.) – wymienia nazwy cywilizacji prekolumbijskich – wyjaśnia, jakie czynniki miały wpływ na sukcesy konkwistadorów – charakteryzuje stosunek zdobywców europejskich do plemion indiańskich.</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci: Montezumy, Atahualpy, Karola V Habsburga – zna daty: podpisania traktatów w Tordesillas (1494 r.) i Saragossie (1529 r.) – wskazuje na mapie podział kolonialny Ameryki z XVI–XVII w. – przedstawia osiągnięcia cywilizacji prekolumbijskich – opisuje kolonialny podział świata w XVI w.</p>	<p>Uczeń: – omawia rolę postaci: Tupaca Amaru, Tupaca Amaru II – przedstawia sposoby rywalizacji o kolonie w XVI w. – opisuje okoliczności powstania hiszpańskiego imperium kolonialnego w XVI w. – wymienia gospodarcze i polityczne przyczyny przystąpienia Anglików, Francuzów oraz Holendrów w XVI w. do rywalizacji o kolonie.</p>	<p>Uczeń: – ocenia postępowanie konkwistadorów i politykę państw europejskich wobec rdzennych mieszkańców Nowego Świata.</p>
<p>4. Początki</p>	<p>1. Skutki</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>	<p>Uczeń:</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>gospodarki światowej</p>	<p>ekologiczne i kulturowe wielkich odkryć 2. Handel kolonialny 3. Rywalizacja o wpływy gospodarcze 4. Początki kapitalizmu</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: gospodarka folwarczno-pańszczyźniana, kapitalizm – wymienia nazwy towarów, które umożliwiły rozwój handlu kolonialnego – podaje nazwy państw europejskich, które osiągnęły największe korzyści ze światowej wymiany handlowej w XVI–XVIII w. – omawia cechy charakterystyczne kapitalizmu – opisuje warunki transportu i pracy niewolników afrykańskich w epoce nowożytnej.</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminów: „złoty trójkąt”, system nakładczy, manufaktura, giełda, bank – przedstawia skutki rozprzestrzeniania się w Ameryce chorób pochodzących z Europy – opisuje przemiany kulturowe będące efektami kolonizowania Nowego Świata – omawia znaczenie niewolnictwa dla rozwoju kolonii w Nowym Świecie – prezentuje przemiany gospodarcze w Europie, które sprzyjały rozwojowi kapitalizmu – wymienia</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie terminu wymiana ekologiczna (kolumbijska) – zna daty wojny siedmioletniej (1756–1763 r.) – podaje skutki wymiany ekologicznej dla Europy i Nowego Świata – omawia rozwój handlu kolonialnego – opisuje funkcjonowanie wymiany handlowej w „złotym trójkącie” – przedstawia najważniejsze etapy rywalizacji państw europejskich o wpływy gospodarcze na terytoriach zamorskich – prezentuje zasięg ekspansji kolonialnej państw europejskich</p>	<p>– zna datę utworzenia angielskiej Kompanii Wschodnioindyjskiej (1600 r.) – omawia wpływ handlu kolonialnego na przemiany gospodarcze w Europie Zachodniej – przedstawia skutki rywalizacji państw europejskich o wpływy gospodarcze na świecie.</p>	<p>– ocenia znaczenie wykorzystywania pracy niewolników z Czarnego Łądu dla rozbudowy mocarstw kolonialnych – ocenia wpływ europejskiej ekspansji kulturowej, gospodarczej i politycznej na sytuację krajów kolonizowanych.</p>
------------------------------------	---	---	--	---	--	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			przyczyny ukształtowania się rynku światowego w epoce nowożytnej – wyjaśnia wpływ wielkich odkryć geograficznych na powstanie kapitalizmu.	w XVIII w.		
IV. Wiek XIX						
1. Niepodległe państwa w Nowym Świecie	1. Kolonie północnoamerykańskie w XVIII wieku 2. Początek walk o niepodległość 3. Międzynarodowe skutki rewolucji amerykańskiej 4. Kolonie hiszpańskie w Ameryce na początku XIX wieku 5. Zerwanie	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zasada restauracji, Święte Przymierze, izolacjonizm – omawia rolę postaci Jerzego Waszyngtona – zna daty: wojny o niepodległość USA (1775–1783 r.), ogłoszenia <i>Deklaracji niepodległości Stanów Zjednoczonych</i> (4 lipca 1776 r.), kongresu	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: Kreole, Metysi – omawia rolę postaci: Simona Bolívara, Jamesa Monroe’a – zna daty: wojny siedmioletniej (1756–1763 r.), bitwy pod Lexington (1775 r.), bitwy pod Yorktown (1781 r.), zawarcia pokoju w Wersalu (1783 r.), ogłoszenia doktryny Monroe’a (1823 r.)	Uczeń: – omawia rolę postaci José de San Martína – zna daty: zawarcia pokoju paryskiego (1763 r.), zebrania się Kongresu Kontynentalnego w Filadelfii (1774 r.), proklamowania niepodległości Argentyny, Paragwaju oraz Republiki Kolumbii (1810–1823 r.), Meksyku (1821 r.) i Brazylii (1822 r.)	Uczeń: – omawia rolę postaci: Miguela Hidalga, Agustína de Iturbide, François Dominique’a Toussainta, Piotra I (cesarza Brazylii) – zna daty: wprowadzenia opłaty stemplowej (1765 r.), ogłoszenia niepodległości Haiti (1804 r.), bitwy pod Ayacucho (1824 r.), II wojny o niepodległość USA (1812–1814 r.)	Uczeń: – porównuje i ocenia skutki walk o niepodległość mieszkańców kolonii brytyjskich oraz hiszpańskich dla kształtowania się nowego układu sił na świecie.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>związków z Hiszpanią</p> <p>6. Ameryka dla Amerykanów</p>	<p>wiedeńskiego (1814–1815 r.)</p> <p>– przedstawia przyczyny dążeń niepodległościowych mieszkańców kolonii angielskich w Ameryce Północnej</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała amerykańska polityka izolacjonizmu.</p>	<p>– opisuje przebieg walk o niepodległość mieszkańców kolonii brytyjskich w Ameryce Północnej</p> <p>– wskazuje przełomowe momenty walk mieszkańców kolonii brytyjskich o niepodległość</p> <p>– prezentuje zdobywanie niepodległości przez państwa Ameryki Łacińskiej</p> <p>– określa znaczenie postanowień uczestników kongresu wiedeńskiego dla utrwalenia starego porządku w Europie.</p>	<p>– wskazuje na mapie kierunki ekspansji amerykańskiej w XIX w.</p> <p>– przedstawia reakcje kolonistów na restrykcyjną politykę Wielkiej Brytanii</p> <p>– wyjaśnia, co miało wpływ na kształtowanie się amerykańskiej świadomości narodowej</p> <p>– charakteryzuje sytuację gospodarczo-społeczną w koloniach hiszpańskich na początku XIX w.</p>	<p>– wymienia międzynarodowe skutki rewolucji amerykańskiej</p> <p>– porównuje społeczeństwa Stanów Zjednoczonych oraz nowych państw Ameryki Łacińskiej z pierwszej połowy XIX w.</p>	
<p>2. Nowy kolonializm</p>	<p>1. Walka z handlem niewolnikami</p> <p>2. Imperium Królowej</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci królowej Wiktorii</p> <p>– zna daty:</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu dominium</p> <p>– zna daty: ustanowienia</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu Aborygeni</p> <p>– zna daty: zawarcia traktatu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: zniesienia niewolnictwa w Wielkiej Brytanii</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia politykę Brytyjczyków wobec rdzennej ludności ich kolonii</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>Wiktorii 3. Indie – „perła w koronie brytyjskiej” 4. Państwo Środka i „wiek upokorzeń” 5. Wyścig kolonialny w Afryce</p>	<p>„wielkiego buntu” w Indiach (1857–1859 r.), incydentu w Faszodzie (1898 r.), II wojny burskiej (1899–1902 r.) – wyjaśnia, co zdecydowało o potęgze kolonialnej Wielkiej Brytanii – tłumaczy, dlaczego Indie nazywano „perłą w koronie brytyjskiej” – wymienia nazwy państw, które zabiegały o wpływy gospodarcze w Chinach.</p>	<p>formalnego zakazu handlu niewolnikami (1815 r.), zniesienia niewolnictwa w USA (1863 r.), podboju Algierii przez Francuzów (1830–1847 r.), otwarcia Kanału Sueskiego (1869 r.) – podaje korzyści, które przyniosła Francuzom kolonizacja Algierii – omawia organizację kolonii brytyjskich w XIX w. – opisuje politykę brytyjską wobec Indii – przedstawia przyczyny i skutki wyścigu kolonialnego w Afryce – wymienia przejawy i skutki zależności</p>	<p>nankińskiego (1842 r.), utworzenia Dominium Kanady (1867 r.), Związku Australijskiego (1901 r.) i Związku Południowej Afryki (1910 r.) – przedstawia rolę Australii w imperium kolonialnym Wielkiej Brytanii – omawia stosunek kolonizatorów do rdzennej ludności Australii – wymienia skutki brytyjskiej polityki gospodarczej wobec Indii – prezentuje podział kolonialny Afryki – określa skutki I wojny opiumowej dla Chin.</p>	<p>(1833 r.), Portugalii (1869 r.), Brazylii (1888 r.) i we Francji (1848 r.) – prezentuje etapy znoszenia niewolnictwa w XIX w. – przedstawia działalność brytyjskiej Kompanii Wschodnioindyjskiej oraz skutki jej polityki dla metropolii i kolonii.</p>	<p>– ocenia metody, za których pomocą obce mocarstwa w XIX w. uzależniły od siebie Chiny.</p>
---	--	--	--	--	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			Chin od obcych mocarstw w XIX w. – określa główne kierunki ekspansji kolonialnej Brytyjczyków i Francuzów.			
3. Konflikty kolonialne	1. Przeciw kolonizatorom 2. Bunt sipajów 3. Powstania w Chinach 4. Powstanie Mahdiego 5. Konflikty w południowej Afryce	Uczeń: – zna daty: Wielkiego Buntu w Indiach (1857–1859 r.), powstania tajpingów (1851–1864 r.), powstania bokserów (1898–1901 r.) – wymienia przyczyny nasilania się konfliktów między ludnością podbitą a kolonizatorami – wyjaśnia, co zdecydowało o klęskach ponoszonych przez ludność tubylczą w zmaganiach z	Uczeń: – omawia rolę postaci Mahdiego – zna daty powstania Mahdiego (1881–1899 r.) – wyjaśnia, dlaczego Chińczycy nie byli zainteresowani obustronną wymianą handlową z Europejczykami – wymienia przykłady konfliktów kolonialnych w Azji i Afryce – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki buntu sipajów w Indiach oraz wojen burskich w	Uczeń: – omawia rolę postaci Horatia Kitchenera – zna daty: bitwy nad Little Bighorn (1876 r.), bitwy pod Omdurmanem (1898 r.) – wyjaśnia, jak powstanie sipajów wpłynęło na zmianę sposobu organizacji imperium Brytyjczyków – opisuje przyczyny, przebieg i skutki powstania Mahdiego – przedstawia przyczyny, przebieg i skutki powstań:	Uczeń: – omawia rolę postaci: Abd al-Kadira, Czaki – zna daty: bitwy nad Ilsy (1846 r.), proklamowania republiki w Chinach (1911 r.) – wyjaśnia wpływ nowoczesnej techniki na ekspansję Europejczyków w Afryce – przedstawia skutki konfliktów Amerykanów z Indianami – opisuje reakcję europejskiej opinii	Uczeń: – ocenia skutki konfliktów kolonialnych dla mieszkańców kolonii mocarstw europejskich.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		kolonizatorami.	południowej Afryce.	tajpingów oraz bokserów.	publicznej na powstanie „bokserów”.	
4. Gospodarka w okresie imperializmu	1. Rola kolonii w epoce industrialnej 2. Szlaki oceaniczne 3. Kolej a kolonizacja 4. Administrowanie koloniami	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu industrializacja – przedstawia skutki kolonizacji Afryki i wpływów państw europejskich na tym kontynencie – wymienia powody ekspansji kolonialnej w XIX w. – opisuje proces industrializacji w XIX w.	Uczeń: – omawia rolę postaci Ferdinanda de Lessepsa – zna daty: otwarcia Kanału Sueskiego (1869 r.) i Kanału Panamskiego (1914 r.) – wskazuje na mapie Kanał Sueski i Kanał Panamski oraz wyjaśnia ich znaczenie dla rozwoju komunikacji i handlu – przedstawia wpływ rozbudowy sieci kolejowej na rozwój gospodarczy kolonii.	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu imperializm – omawia rolę postaci Leopolda II – zna datę konferencji dyplomatycznej w Berlinie (1884 r.) – przedstawia rywalizację o kontrolę nad szlakami oceanicznych i portami w XIX w. – opisuje metody administrowania koloniami przez władze metropolitalne.	Uczeń: – zna datę ukończenia budowy Kolei Transsyberyjskiej (1916 r.) – wyjaśnia, na czym polegała odmienność statusu Konga na przełomie XIX i XX w. od pozycji innych kolonii europejskich.	Uczeń: – ocenia cele dokonanych w XIX w. inwestycji mocarstw światowych w koloniach.
5. Brzemie białego człowieka	1. Stosunek Europejczyków do ludności skolonizowane	Uczeń: – omawia rolę postaci Cecila Rhodesa	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu orientalizm – omawia rolę	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu transfer kulturowy	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie imperializmu dla	Uczeń: – ocenia stosunek Europejczyków do ludności

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>j</p> <p>2. Ideologia imperialna</p> <p>3. Skutki kolonializmu dla ludności pozaeuropejskiej</p> <p>4. Krytyka kolonializmu</p> <p>5. Wpływ kolonializmu na kulturę europejską</p>	<p>– wyjaśnia znaczenie wiersza Rudyarda Kiplinga <i>Brzemie białego człowieka</i></p> <p>– wymienia podstawowe założenia ideologii imperialnej.</p>	<p>postaci Rudyarda Kiplinga</p> <p>– wymienia czynniki, które wpłynęły na poczucie wyższości kolonizatorów nad ludnością kolonii</p> <p>– opisuje stosunek Europejczyków do kolonizowanych ludów</p> <p>– przedstawia skutki kolonializmu dla społeczeństw metropolii kolonialnych oraz ludności kolonii w XIX i XX w.</p>	<p>– omawia rolę postaci Alberta Schweitzera</p> <p>– wymienia przyczyny nasilania się krytyki ideologii imperialnej</p> <p>– przedstawia argumenty przeciwników kolonializmu</p> <p>– prezentuje wpływ kolonializmu na kulturę Europejczyków w XIX w.</p> <p>– określa skutki wykorzystywania w posiadłościach zamorskich rozwiązań technologicznych z metropolii.</p>	<p>brytyjskiej polityki kolonialnej</p> <p>– wymienia przykłady postaw krytycznych wobec polityki kolonialnej</p> <p>– określa przyczynę protekcyjnego stosunku kolonizatorów do społeczeństw pozaeuropejskich i ich kultury</p> <p>– podaje przykłady wymiany kulturowej pomiędzy Europą a resztą świata.</p>	<p>skolonizowanej w XIX i XX w.</p> <p>– ocenia politykę imperialną mocarstw światowych do czasu wybuchu I wojny światowej.</p>
<p>6. Świat wobec dominacji mocarstw kolonialnych</p>	<p>1. Japonia: od izolacji do otwarcia na świat</p> <p>2. Reformy w</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty wojny rosyjsko-japońskiej (1904–1905 r.)</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu szogun</p> <p>– omawia rolę postaci Mutsuhito</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: wojny japońsko-chińskiej (1894–1895 r.), aneksji Korei przez</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– omawia rolę postaci: Menelika II, Mathew Perry’ego</p> <p>– zna datę</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia skutki modernizacji Japonii w XIX i na początku XX w.</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

h	<p>Japonii</p> <p>3. Podboje japońskie i wojna z Rosją</p> <p>4. Niepowodzenie europejskich prób kolonizacji</p> <p>5. Początki ruchów niepodległościowych w koloniach</p>	<p>– wymienia reformy mające doprowadzić do modernizacji Japonii w XIX w.</p> <p>– określa czynniki sprzyjające zainicjowaniu ruchów niepodległościowych w koloniach.</p>	<p>– zna daty: początku reform cesarza Mutsuhito (1867 r.), bitwy pod Cuszimą (1905 r.)</p> <p>– określa przyczyny reform wprowadzonych przez cesarza Mutsuhito</p> <p>– wskazuje na mapie kierunki ekspansji japońskiej z XIX w.</p> <p>– opisuje wczesny etap działalności Mahatmy Gandhiego w północnej Afryce i Indiach</p> <p>– wyjaśnia międzynarodowe znaczenie klęski Rosji w wojnie z Japonią.</p>	<p>Japonię (1910 r.)</p> <p>– przedstawia przyczyny i przejawy polityki izolacji Japonii od reszty świata</p> <p>– omawia przyczyny oraz skutki wojen Japonii z Chinami i Rosją</p> <p>– wymienia nazwy państw afrykańskich i azjatyckich, które w XIX w. były niepodległe.</p>	<p>przymusowego nawiązania przez Japończyków kontaktów z USA (1853 r.)</p> <p>– opisuje przebieg rywalizacji o wpływy w Afganistanie i Etiopii</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego Afganistan i Etiopia zachowały niepodległość w okresie kolonializmu.</p>	<p>– ocenia wpływ polityki mocarstw kolonialnych na radykalizację nastrojów społecznych na świecie.</p>
V. Na drodze do globalizacji						
1. Sojusznik z Atlantyku	1. Stany Zjednoczone w XIX wieku	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: secesja,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów:	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu	Uczeń: – zna datę wojny amerykańsko-	Uczeń: – ocenia wpływ USA na przebieg I

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>2. „Ziemia obiecana” 3. Polityka zagraniczna USA w drugiej połowie XIX wieku 4. I wojna światowa 5. Wspaniałe lata 20. 5. Wielki kryzys i <i>New Deal</i> 6. Od izolacjonizmu do zaangażowania</p>	<p>imigracja, ententa, państwa centralne, Liga Narodów – zna daty: uchwalenia konstytucji USA (1787 r.), wojny secesyjnej (1861–1865 r.), I wojny światowej (1914–1918 r.), krachu na giełdzie nowojorskiej (1929 r.) – przedstawia przyczyny oraz skutki imigracji Europejczyków do USA w XIX i XX w. – wymienia przyczyny dynamicznego rozwoju gospodarczego USA pod koniec XIX i na początku XX w.</p>	<p>konfederacji, unioniści, „zasada otwartych drzwi”, kinematografia, kultura masowa, interwencjonizm – omawia rolę postaci: Thomasa Woodrowa Wilsona, Franklina Delano Roosevelta – zna daty: przystąpienia USA do I wojny światowej (1917 r.), kapitulacji Niemiec (11 listopada 1918 r.), zawarcia traktatu wersalskiego (28 czerwca 1919 r.), ogłoszenia <i>New Deal</i> (1932 r.) – prezentuje rozwój gospodarczy Stanów Zjednoczonych w pierwszej połowie XIX w. – przedstawia</p>	<p>nieograniczona wojna podwodna – zna daty: zakupienia przez USA Alaski (1867 r.), rozpoczęcia przez Niemcy nieograniczonej wojny podwodnej (1917 r.), ogłoszenia planu Wilsona (1918 r.), ogłoszenia programu <i>lend-lease</i> (1941 r.) – określa znaczenie wojny secesyjnej dla rozwoju USA – wymienia nabytki terytorialne USA z drugiej połowy XIX w. – przedstawia rolę USA podczas I wojny światowej – omawia amerykańską politykę zagraniczną po zakończeniu I</p>	<p>hiszpańskiej (1898 r.) – omawia wpływ wynalazków na życie Amerykanów i gospodarkę USA – wymienia główne cele oraz kierunki amerykańskiej polityki zagranicznej u progu II wojny światowej.</p>	<p>wojny światowej – ocenia znaczenie programu pokojowego Wilsona dla zapewnienia bezpieczeństwa międzynarodowego.</p>
--	---	---	--	--	---	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

			<p>strukturę społeczną imigrantów w USA w drugiej połowie XIX w.</p> <p>– wyjaśnia, na czym polegała i jakie miała skutki „zasada otwartych drzwi” stosowana wobec Chin</p> <p>– opisuje okoliczności zakończenia amerykańskiej polityki izolacjonizmu w okresie I wojny światowej</p> <p>– określa przyczyny, przejawy i skutki wielkiego kryzysu</p> <p>– wymienia założenia <i>New Deal</i></p> <p>– opisuje konsekwencje ekonomiczne I wojny światowej dla USA.</p>	<p>wojny światowej</p> <p>– opisuje życie gospodarcze i społeczne w USA w latach 20. XX w.</p> <p>– wyjaśnia, jakie znaczenie miała I wojna światowa dla pozycji międzynarodowej Stanów Zjednoczonych.</p>		
--	--	--	---	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>2. Stany Zjednoczone demokracją supermocarstwem</p>	<p>1. II wojna światowa 2. Plan Marshalla 3. Rywalizacja supermocarstw 4. Stany Zjednoczone wobec Ameryki Łacińskiej i Azji 5. Od odprężenia do „gwiazdnych wojen” 6. „Żandarm świata” 7. Wyzwania geopolityczne w XXI wieku</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: zimna wojna, żelazna kurtyna, „bogata Północ”, „biedne Południe” – omawia rolę postaci Michaiła Gorbaczowa – zna daty: ataku na Pearl Harbor (1941 r.), utworzenia NATO (1949 r.), załamania się rządów komunistycznych w państwach Europy Wschodniej (1989 r.) – prezentuje przebieg zimnej wojny – omawia okoliczności utworzenia i cele NATO – wyjaśnia, dlaczego USA są nazywane</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: doktryna powstrzymywania, „gwiazdne wojny”, „praska wiosna”, Jesień Narodów – omawia rolę postaci Harry’ego Trumana – zna daty: realizacji planu Marshalla (1948–1951 r.), utworzenia RFN i NRD (1949 r.), „praskiej wiosny” (1968 r.), zjednoczenia Niemiec (1990 r.), rozpadu ZSRR (1991 r.) – prezentuje rolę USA podczas II wojny światowej – wyjaśnia, na czym polegał i jakie miał skutki układ dwubiegunowy</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: odprężenie, system wielobiegunowy – omawia rolę postaci: George’a Marshalla, Fidela Castro, Ronalda Reagana – zna daty: wojny koreańskiej (1950–1953 r.), wojny wietnamskiej (1959–1975 r.), kryzysu kubańskiego (1962 r.), rozpoczęcia interwencji zbrojnej w Afganistanie (1979 r.) – podaje przykłady zastosowania doktryny powstrzymywania – opisuje rywalizację supermocarstw po II wojnie światowej – określa przyczyny,</p>	<p>Uczeń: – zna daty: ogłoszenia Sojuszu dla Postępu (1961 r.), przejścia władzy przez Michaiła Gorbaczowa (1985 r.) – wyjaśnia, dlaczego Amerykanie sprzeciwiali się rządowi Fidela Castro na Kubie – omawia metody stosowane przez Amerykanów w celu zwalczania wpływów komunistycznych w Azji i Ameryce Łacińskiej – przedstawia różnice w rozwoju gospodarczym supermocarstw – opisuje politykę ZSRR w okresach odprężenia</p>	<p>Uczeń: – ocenia amerykańską politykę zwalczania wpływów komunistycznych na świecie – ocenia wpływ polityki Ronalda Reagana na rozpad ZSRR.</p>
---	--	---	---	---	--	---

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		„żandarmem świata”.	funkcjonujący w powojennym świecie – wymienia przyczyny wzrostu znaczenia USA na arenie międzynarodowej po 1945 r. – przedstawia przyczyny powstania i główne założenia doktryny powstrzymywania – określa założenia i skutki planu Marshalla – wyjaśnia, na czym polegał program „gwiazdnych wojen” – określa skutki załamania się systemu komunistycznego.	przebieg i skutki kryzysu kubańskiego oraz interwencji militarnej USA w Wietnamie – wyjaśnia, na czym polegała polityka odprężenia – przedstawia cechy amerykańskiej polityki zagranicznej w latach 80. XX w. – wymienia wyzwania geopolityczne w XXI w.	międzynarodowego.	
3. Kres imperiów kolonialnych	1. Osłabienie pozycji Europy 2. Indyjska droga do niepodległości	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: obywatelskie nieposłuszeństwo,	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu rok Afryki – omawia rolę postaci Ho Chi	Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: ruch państw niezaangażowanych,	Uczeń: – omawia rolę postaci: Muhammada Alego Jinnaha, Mobutu	Uczeń: – ocenia dziedzictwo kolonizacji europejskiej w Azji

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

	<p>3. Dekolonizacja Indochin</p> <p>4. Niepodległość Afryki</p> <p>5. Dziedzictwo kolonizacji europejskiej</p>	<p>bierny opór, dekolonizacja</p> <p>– omawia rolę postaci Mahatmy Gandhiego</p> <p>– określa, jaką rolę w walce o niepodległość Indii odegrała metoda biernego oporu.</p>	<p>Minha</p> <p>– zna daty: utworzenia Indyjskiego Kongresu Narodowego (1885 r.), bitwy pod Dien Bien Phu (1954 r.)</p> <p>– przedstawia wpływ I i II wojny światowej na pozycję mocarstw kolonialnych oraz na nasilenie się nastrojów niepodległościowych w koloniach</p> <p>– prezentuje indyjską drogę do niepodległości</p> <p>– omawia przebieg dekolonizacji w Azji</p> <p>– wymienia skutki wycofania się Europejczyków z kolonii azjatyckich</p> <p>– wyjaśnia, dlaczego rok 1960 nazwano rokiem Afryki.</p>	<p>neokolonializm</p> <p>– omawia rolę postaci Haile Selassie I</p> <p>– zna daty: marszu solnego (1930 r.), ogłoszenia niepodległości Indii i Pakistanu (1947 r.), konferencji w Genewie (1954 r.), powstania ruchu państw niezaangażowanych (1955 r.)</p> <p>– określa wpływ konfliktów światowych na przemiany społeczne i polityczne w posiadłościach kolonialnych</p> <p>– przedstawia brytyjską politykę wobec Indii po zakończeniu II wojny światowej</p> <p>– opisuje przyczyny i</p>	<p>Sese Seko</p> <p>– zna daty powstania Demokratycznej Republiki Wietnamu (1945 r.) i Socjalistycznej Republiki Wietnamu (1976 r.)</p> <p>– omawia skutki kompromisu wypracowanego podczas obrad tzw. indyjskiego Okrągłego Stołu</p> <p>– wyjaśnia problem suwerenności postkolonialnych państw afrykańskich.</p>	<p>i Afryce</p> <p>– ocenia wpływ II wojny światowej na ukształtowanie się nowego podziału świata.</p>
--	--	--	--	---	---	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

				<p>skutki sporu pomiędzy Indiami a Pakistanem</p> <p>– prezentuje proces dekolonizacji Indochin</p> <p>– wymienia skutki I i II wojny indochińskiej</p> <p>– omawia proces dekolonizacji Afryki.</p>		
<p>4. Między wolnym handlem a protekcjonizmem</p>	<p>1. Znaczenie handlu zagranicznego</p> <p>2. Modele polityki handlowej</p> <p>3. Współczesny handel światowy i jego problemy</p> <p>4. Porozumienia międzynarodowe dotyczące handlu</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminu protekcjonizm</p> <p>– zna daty: wielkiego kryzysu gospodarczego (1929–1933 r.), utworzenia Europejskiej Wspólnoty Węgla i Stali (1951 r.), powstania Unii Europejskiej (1993 r.)</p> <p>– wymienia czynniki sprzyjające</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– wyjaśnia znaczenie terminów: liberalizm gospodarczy, globalna gospodarka wolnorynkowa</p> <p>– omawia rolę postaci: Roberta Schumana, Jeana Monneta</p> <p>– zna daty: zawarcia traktatów rzymskich (1957 r.), utworzenia Europejskiego Stowarzyszenia Wolnego Handlu (1960 r.), powstania</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– zna daty: konferencji w Bretton Woods (1944 r.), zawarcia Układu Ogólnego w sprawie Taryf Celnych i Handlu (1947 r.), kryzysu paliwowego (1973 r.), utworzenia Północnoamerykańskiej Strefy Wolnego Handlu (1992 r.)</p> <p>– wyjaśnia, w jaki sposób II wojna światowa wpłynęła na</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– przedstawia różnice między protekcjonizmem a liberalizmem gospodarczym</p> <p>– omawia czynniki, które umożliwiły ukształtowanie się układu sił gospodarczych zwanego triadą.</p>	<p>Uczeń:</p> <p>– ocenia, czy należy znieść wszystkie ograniczenia w wymianie handlowej na całym świecie.</p>

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		rozwojowi handlu międzynarodowego.	Światowej Organizacji Handlu (1994 r.) – przedstawia długofalowe skutki rozwoju handlu międzynarodowego – wymienia działania służące liberalizacji handlu między państwami członkowskimi EWG – podaje przyczyny liberalizacji handlu międzynarodowego po II wojnie światowej.	zmiany w rozwoju handlu międzynarodowego – podaje skutki kryzysu paliwowego z 1973 r. – wymienia najważniejsze porozumienia międzynarodowe dotyczące handlu.		
--	--	------------------------------------	--	--	--	--

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

<p>5. Globalizacja – szanse i zagrożenia</p>	<p>1. Czym jest globalizacja 2. Przejawy globalizacji 3. Skutki globalizacji 4. Krytycy globalizacji 5. Polska w zglobalizowanym świecie</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminu globalizacja – wymienia czynniki sprzyjające globalizacji – określa społeczne, polityczne i kulturowe skutki globalizacji.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: korporacja międzynarodowa, antyglobaliści – zna datę wybuchu światowego kryzysu gospodarczego (2008 r.) – rozpoznaje przejawy globalizacji – wyjaśnia, które ze skutków globalizacji budzą sprzeciw jej krytyków.</p>	<p>Uczeń: – wyjaśnia znaczenie terminów: uniformizacja kultury, makdonaldyzacja – omawia rolę korporacji międzynarodowych w procesie globalizacji – podaje przykłady zagrożeń gospodarczych, społecznych, politycznych i ekologicznych, które wynikają z globalizacji.</p>	<p>Uczeń: – przedstawia różnice w rozwoju globalizacji w różnych regionach świata – omawia miejsce Polski w zglobalizowanym świecie.</p>	<p>Uczeń: – ocenia skutki globalizacji dla społeczeństw na całym świecie – ocenia pozytywne i negatywne aspekty globalizacji w perspektywie przyszłości państwa oraz społeczeństwa polskiego.</p>
---	--	---	--	--	--	---

KOBIETA, MĘŻCZYŻNA, RODZINA

Temat (rozumiany jako lekcja)	Dopuszczający Uczeń:	Dostateczny Uczeń:	Dobry Uczeń:	Bardzo dobry Uczeń:	Celujący Uczeń:
1. Kobieta, mężczyzna i rodzina w Biblii	Zna podstawowe pojęcia związane z tematem, potrafi je stosować w kontekście omawianych treści.	Przedstawia kontekst społeczno-kulturowy powstania Starego i Nowego Testamentu; przedstawia	Omawia koncepcje miłości, rodziny w judaizmie oraz status kobiety i mężczyzny w społeczeństwie izraelskim;	Charakteryzuje obraz rodziny w Biblii i wskazuje na jej recepcję w późniejszych epokach.	Zajmuje stanowisko w dyskusji; formułuje samodzielne opinie i sądy, popiera je argumentami.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		obraz rodziny starotestamentowej.	wymienia kobiece bohaterki ST i NT: Estera, Judyta, prorokinie Miriam, Chulda, Debora, a także kobiety w otoczeniu Jezusa: Marta, Maria z Magdali.		
2. Kobieta, mężczyzna i rodzina w starożytnej Grecji i Rzymie	Wymienia wartości i ideały w życiu rodzinnym starożytnych Greków i Rzymian.	Omawia pozycję kobiety i mężczyzny w społeczeństwach greckim i rzymskim; wymienia funkcje rodziny greckiej i rzymskiej (funkcje prokreacyjne, obowiązek wobec rodu i państwa); omawia rolę i zadania kobiety oraz mężczyzny w rodzinie rzymskiej.	Wskazuje na przyczyny ewolucji pozycji kobiety w społeczeństwie rzymskim; dokonuje porównania sytuacji społeczno-prawnej kobiet i mężczyzn w społeczeństwach greckim i rzymskim.	Charakteryzuje poglądy filozofów greckich (Platona, Arystotelesa, stoików) na rolę kobiety, mężczyzny i zadania małżeństwa.	Dokonuje samodzielnej oceny pozycji kobiety i mężczyzny oraz funkcji rodziny w świecie starożytnym, odwołując się do wiedzy pozaźródłowej.
3. Role kobiet i mężczyzn w społeczeństwie średniowiecznym	Wskazuje rolę kobiet i mężczyzn oraz rodziny w społeczeństwie średniowiecznym.	Przedstawia rolę i znaczenie kobiet i mężczyzn w gospodarce średniowiecza.	Charakteryzuje wizerunek kobiety w kulturze europejskiego średniowiecza; przedstawia model średniowiecznej rodziny wielopokoleniowej.	Charakteryzuje pozycję kobiety i mężczyzny w średniowiecznej rodzinie i społeczeństwie, dokonując ocen i odwołując się do źródeł. Charakteryzuje poglądy myślicieli epoki na rolę kobiety i mężczyzny.	Samodzielnie charakteryzuje problem, na wybranych przykładach. Posiada informacje znacznie wykraczające poza treści programowej, przedstawia je w sposób spójny, posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej i źródeł.
4. Wpływ kultury arabskiej i prowansalskiej na europejski model miłości dworskiej. Trwałość modelu	Wymienia ośrodki kultury dworskiej.	Wskazuje cechy modelu miłości dworskiej. Charakteryzuje wizerunek kobiety w romansach rycerskich.	Przedstawia cechy i genezę literatury prowansalskiej. Opisuje działalność trubadurów, truverów, minnesingerów. Ukazuje wpływ kultury arabskiej na ideał miłości dworskiej.	Dokonuje analizy przykładów literatury pięknej opisującej miłość dworską, wskazuje na przyczyny trwałości modelu miłości dworskiej.	Posługuje się wiedzą pozaźródłową, przedstawiając własne wnioski podczas dyskusji. Samodzielnie charakteryzuje problem, na wybranych przykładach.
5. Obyczajowość sarmacka	Omawia podział stanu szlacheckiego.	Charakteryzuje dzień powszedni i świąteczny w	Wyjaśnia hierarchię wewnętrzną staropolskiej	Wskazuje genezę sarmackich wzorów	Charakteryzuje formy wychowania w rodzinie

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

		staropolskiej rodzinie szlacheckiej. Charakteryzuje ubiór szlachecki.	rodziny szlacheckiej i zasady polityki koligacyjnej. Opisuje ceremoniał sarmackie: śluby, chrzty, pogrzeby. Zna i rozumie pojęcia <i>sarmatyzm</i> , <i>przedmurze chrześcijaństwa</i> .	zachowań i ideologii. Charakteryzuje ideologię sarmatyzmu.	szlacheckiej, obyczaje, odwołując się do źródeł oraz wiedzy własnej.
6. Edukacja szlachecka w epoce nowożytnej	Podaje najważniejsze cechy edukacji w epoce. Rozumie pojęcie edukacji rycerskiej i dworskiej.	Ogólnie charakteryzuje wychowanie i edukację w epoce nowożytnej – podaje przykłady sposobów nauczania.	Omawia cechy edukacji męskiej młodzieży szlacheckiej okresu staropolskiego. Charakteryzuje edukację dziewcząt – domową i klasztorną. Podaje przykłady podróży edukacyjnych.	Ocenia wpływ reformacji i kontrreformacji na edukację. Omawia poglądy najważniejszych pisarzy pedagogicznych (np. Andrzej Frycz Modrzewski, Sebastian Petrycy z Pilzna). Wymienia reformy edukacyjne w epoce oświecenia.	Ustosunkowuje się do różnych stanowisk dotyczących edukacji – jej zakresu i sposobów działania. Popiera zajęte stanowisko argumentami. Zna współczesne oceny powstań.
7. Model rodziny epoki romantyzmu	Wskazuje przykłady ideału miłości w literaturze romantycznej.	Opisuje ideał miłości w literaturze romantycznej. Przedstawia sytuację dzieci.	Charakteryzuje model rodziny na przełomie XVIII i XIX w. Wskazuje rolę kobiety i mężczyzny w epoce romantycznej.	Przedstawia krytykę miłości romantycznej w następnych epokach kulturowych. Wskazuje na przyczyny trwałości wzorca miłości romantycznej.	Poddaje krytyce informacje zawarte w źródłach, konfrontuje je z faktami historycznymi, posługuje się wiedzą z literatury uzupełniającej.
8. Przyczyny oraz przebieg procesu emancypacji kobiet w dziewiętnastym stuleciu	Wyjaśnia pojęcia <i>feminizm</i> , <i>sufrażystki</i> . Wskazuje formy działalności i cele sufrażystek;	Charakteryzuje pozycję społeczno-prawną kobiet w XIX w. Wymienia czynniki sprzyjające emancypacji kobiet.	Wymienia przemiany w życiu społecznym sprzyjające emancypacji. Przedstawia stanowiska w kwestii emancypacji kobiet. Wymienia dziewiętnastowieczne stowarzyszenia i organizacje kobiece.	Opisuje proces uzyskiwania praw politycznych przez kobiety na przełomie XIX i XX w. Przedstawia ruch kobiecy na ziemiach polskich. Wskazuje konsekwencje emancypacji.	Wskazuje wydarzenia historyczne, które przyczyniły się do zmiany sytuacji kobiet na przełomie XIX i XX w. Dokonuje samodzielnych ocen opisywanych procesów. Omawia zmiany charakteru rodziny wiążące się z aktywnością zawodową

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

					kobiet.
9. Przemiany społeczno-obyczajowe w XX w.	Wskazuje najważniejsze cechy przemian społeczno-obyczajowych w XX w.	Wie, czym były rewolucja seksualna i feminizm drugiej fali. Wymienia konsekwencje przemian społeczno-obyczajowych w XX w.	Charakteryzuje cele i przebieg rewolty studenckiej z 1968 r. i ruch hippisowski. Wymienia i omawia najważniejsze czynniki rozwoju społecznego Europy XX w.	Wskazuje genezę przemian obyczajowych w świecie zachodnim w XX w. – i wyjaśnia czynniki polityczne, ekonomiczne, kulturowe.	Bierze udział w dyskusji na temat porównania możliwości działania kobiet na początku i końcu XX w. i wyjaśnia historyczne determinanty (od schyłku XIX w.) kształtujące współczesne społeczeństwo europejskie.
10. Model rodziny w XX w.	Wymienia najważniejsze zmiany demograficzne, jakie zaszły po I i II wojnie światowej.	Wyjaśnia wpływ I wojny światowej na model rodziny. Zna i rozumie pojęcia <i>rodzina nuklearna, rodzina partnerska, płć biologiczna, płć społeczno-kulturowa (gender)</i> .	Omawia zmiany modelu rodziny w Europie Zachodniej po II wojnie światowej oraz zmiany modelu rodziny w Europie Wschodniej po II wojnie światowej. Wskazuje na zmiany modelu rodziny w Polsce po II wojnie światowej.	Wymienia i ocenia konsekwencje społeczne, polityczne, prawne i kulturowe zmiany modelu rodziny, wzrost akceptacji dla samotnego macierzyństwa, bezdzietności, związków partnerskich.	Samodzielnie charakteryzuje zmiany poglądu na role kobiet i mężczyzn w społeczeństwie, zwracając uwagę na pozytywne i negatywne aspekty problemu.
11. Dziecko na przestrzeni wieków	Charakteryzuje model rodziny wielopokoleniowej; wymienia najważniejsze dokumenty dotyczące ochrony praw dziecka;	Przedstawia najważniejsze wydarzenia związane z narodzinami (ciąża i narodziny dziecka, chrzest i nadanie imienia);	Charakteryzuje zmiany zakresu władzy ojcowskiej nad dziećmi, rolę matki w opiece i wychowaniu dzieci; wyjaśnia rolę dziecka w społeczeństwie na przestrzeni wieków;	Charakteryzuje czynniki, które wpłynęły na zmianę postrzegania dzieciństwa; charakteryzuje zmiany zachodzące w instytucjonalnej opiece nad dzieckiem;	Samodzielnie omawia najważniejsze dokumenty regulujące kwestie praw dziecka i ocenia zakres ich stosowania we współczesnym świecie; omawia ewolucję relacji rodzice – dziecko na przestrzeni dziejów.

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych

VII. Formy pracy z uczniami posiadającymi opinię z poradni psychologiczno-pedagogicznej na lekcjach historii I SPOŁECZEŃSTWIE ; dotyczą specyficznych trudności w uczeniu się:

- a. dostosowanie wymagań do faktycznych możliwości ucznia, zgodnie z zaleceniami PPP;
- b. wydłużenie czasu pracy podczas sprawdzianów pisemnych, kartkówek, etc.
- c. wyjaśnienie treści poleceń - w przypadku ich niezrozumienia;
- d. zadawanie pytań pomocniczych i naprowadzających podczas odpowiedzi ustnych;
- e. dostosowanie tempa pracy do możliwości ucznia;
- f. tolerancyjne ocenianie błędów i strony graficznej prac pisemnych;
- g. indywidualne kryteria oceny sprawdzianów, sprawdzianów praktycznych i kartkówek, odpowiedzi ustnych, etc.;
- h. pozytywne motywowanie poprzez wskazywanie drobnych sukcesów w danym przedmiocie;
- i. dostosowanie pracy dydaktycznej do możliwości psychofizycznych i cech osobowości ucznia;
- j. stosowanie oceniania kształtującego i motywującego.

Dokument obowiązuje w roku szkolnym 2022/23
Nauczyciele historii

WYMAGANIA EDUKACYJNE

obowiązujące w Zespole Szkół im. Piotra Wysockiego w Warszawie

opracowane na podstawie Statutu Szkoły oraz obowiązujących aktów prawnych